

**דוח ביניים ליום
30 בספטמבר 2018**

דוח הדירקטוריון

דוחות כספיים

דוח יחס פירעון כלכלי של החברה ליום 31.12.2017

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	1. תיאור החברה
1	1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה
1	1.2 תחומי הפעילות של החברה
2	1.3 החזקות החברה
2	2. תיאור הסביבה העסקית
2	2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים
3	2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
4	3. אירועים מהותיים בתקופת הדוח
6	4. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה
6	4.1 מצב כספי
11	4.2 תזרים מזומנים
11	4.3 מקורות מימון
12	5. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם
12	6. הליכים משפטיים מהותיים
12	7. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי
12	8. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II
13	9. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח
14	10. אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2018

דוח זה העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון, כולל גם "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע צופה פני עתיד כאמור הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על מידע שקיים בחברה במועד הדוח וכולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה" "החברה סבורה" וביטויים דומים, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונות או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה ודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מזהירים, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה, מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה, ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 ("הדוח" ו-"תקופת הדוח", בהתאמה). דוח זה נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ("הממונה" ו-"רשות שוק ההון", בהתאמה). הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2017 שפורסם ביום 9 באפריל 2018 (2018-01-035497) ("הדוח התקופתי").

1. תיאור החברה

1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה

החברה הינה תאגיד מדווח¹ שאגרות החוב שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, ופועלת בכל ענפי הביטוח הכללי ובתחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטה ובבעלות אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ המחזיקה בשיעור של כ-53.60% ממניות החברה. כמו כן, מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה, מחזיק שיעור נוסף של כ-41.65% ממניות החברה, מהם שיעור של כ-1.87% במישרין וכ-34.67% באמצעות אפרידר החברה לשיכון ופיתוח ישראל בע"מ ("אפרידר"), חברה פרטית בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא, וכ-5.11% באמצעות אלעזרא החזקות בע"מ ("אלעזרא החזקות") שהינה תאגיד מדווח² בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא³.

נכון ליום 30 בספטמבר 2018, הסתכמו סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה בכ-17.1 מיליון ש"ח, כדלקמן: כ-11.7 מיליון ש"ח במסגרת חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה (משתתף); כ-1.3 מיליון ש"ח במסגרת חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה (נוסטרו חיים); וכ-4.1 מיליון ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטארי.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

1.2.1 תחום הביטוח הכללי הכולל שלושה ענפי פעילות עיקריים: ענף ביטוח רכב חובה, ענף ביטוח רכב רכוש וענף ביטוח כללי אחר הכולל את יתר תחומי הביטוח הכללי שאינם רכב. עיקר פעילותה של החברה הינו בתחום הביטוח הכללי, בעיקר בענף רכב רכוש וענף רכב חובה.

1.2.2 תחום ביטוח החיים וחסכון ארוך טווח הכולל שני ענפי פעילות עיקריים: ביטוח סיכונים הקשורים לחיי של אדם, וניהול חיסכון ארוך טווח (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן וקופות גמל - לתקופת פרישה או, חסכון טהור). כמו כן, במסגרת ענף פעילות זה נמכרים גם כסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוח בריאות המזכה בפיצוי כספי בגין מחלות קשות ועוד.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך.

² ראו ה"ש 1 לעיל.

³ כמו כן, הגב' איריס טרמצי, מחזיקה ב-3.53% מהונה המונפק והנפרע של החברה והגב' אתי אלישקוב, מחזיקה ב-1.21% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

1.3 החזקות החברה⁴

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (איגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009. לתקופת הדוח מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן ב-50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. תיאור הסביבה העסקית**2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים**

להלן שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה:

2.1.1 כללי**2.1.1.1 חוזרים**

2.1.1.1.1 ביום 26 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בעניין דירקטוריון גוף מוסדי, הקובע, בין היתר, הוראות לעניין כשירות חברי הדירקטוריון וועדותיו, הרכבם, תפקידם, סמכויותיהם ואופן התנהלותם. החוזר מסדיר כללים ועקרונות לגבי אופן עבודת הדירקטוריון ובין היתר קובע הוראות לעניין הרכב הדירקטוריון, כשירות הדירקטורים והמומחיות הנדרשת מהם, חובה לקבוע מדיניות לעניין משך כהונה מרבית של יו"ר הדירקטוריון, וכן תפקידי יו"ר הדירקטוריון והכשירות הנדרשת ממנו. הדירקטוריון יקבע את ההרכב הרצוי שלו, כאשר שליש מהדירקטורים יהיו בלתי תלויים ותקופת כהונתם לא תעלה על 3 תקופות של 3 שנים. מינוי דירקטורים בלתי תלויים בחברות עם בעלי שליטה יבוצע באמצעות ועדת איתור של הדירקטוריון שרוב חבריה בלתי תלויים ובעל השליטה וקרובו לא חברים בה. במקרה בו בעל השליטה או קרובו יכהנו בתפקיד מרכזי בגוף המוסדי, מחצית מהדירקטורים לפחות יהיו בלתי תלויים. החברה נערכת ליישום הוראות החוזר, אשר עתיד להיכנס לתוקף באפריל 2019.

2.1.1.1.2 ביום 15 ביולי 2018 פורסם תיקון לחוזר צירוף לביטוח, במסגרתו נקבע כי לצורך התאמת הצרכים למועמד לביטוח יש לבדוק את רשימת מוצרי הביטוח הקיימים ברשות המועמד וזאת באמצעות שאילתה באתר הר הביטוח, על מנת למנוע מצב שבו מוצעים למבוטח מוצרים דומים למוצרים הקיימים ברשותו ואינם נדרשים לו. כן נקבעו הוראות נוספות שמטרתן להקל ולייעל את הליך בירור הפרטים ביחס לפוליסות קיימות ולהרחיב את המידע המוצג למבוטח בביטוח חיים.

2.1.2 ביטוח כללי**2.1.2.1 הוראות דין**

2.1.2.1.1 ביום 1 יולי 2018 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23) התשע"ח-2018 ("התיקון"), אשר עניינו בהגדלת מרכיב העמסה של חבר בביטוח השיווי "הפול" (קרי: הסכום שעל מבוטח שלא במסגרת הפול לשלם כתוצאה מעלויות ההשתתפות של מבטח במסגרת הפול), כך שטווח מרכיב העמסה לביטוח אופנועים ינוע בין 5.5% ל-8% מעלות הסיכון הטהור (כהגדרתו בפקודה) חלף 6.5% מעלות הסיכון הטהור. כן נקבע בהוראות שעה, שתוקפה לשנתיים מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום 30 ביוני 2020, כי עלות הסיכון הטהור המקסימלית, תוגדל לשיעור של 8.5% במשך התקופה האמורה ולאחר מכן תעמוד על 8% באופן קבוע.

2.1.2.1.2 ביום 23 ביולי 2018 פורסם נייר התייעצות: תשלומים עיתיים מכוח חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, במסגרתו מבקשת הרשות לבחון השלכות אסדרה שבה ייקבעו הוראות לפיהן תשלום פיצויים בשל הפסד כושר ההשתכרות וההוצאות המתמשכות, לנפגעי תאונות דרכים שנקבע להם שיעור נכות של 20% ומעלה מכושר ההשתכרות העתידי שלהם, יהיה ככלל באמצעות תשלומים עיתיים שיהיו צמודים למדד המחירים לצרכן. כל זאת, תוך קביעת הוראות לפיהן, לא תהיה לנפגע או לחברת הביטוח זכות לטעון להרעה או הטבה במצבו הבריאותי עקב תאונת הדרכים המחייבת עדכון הקצבה החודשית שנקבעה לו. כמו כן, במסגרת אסדרה זו ייבחן הצורך לקבוע הוראות לפיהן במקרה בו נפטר נפגע, לאחר שנפסקו לו תשלומים עיתיים, התשלום לתלויים שפרנסתם כולה או מקצתה הייתה תלויה עליו ערב פטירתו, יהיה גם

⁴ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות אשר אינן נכללות בדוח.

כן באמצעות תשלומים עיתיים. יצוין כי נכון למועד הדוח, האסדרה עדיין בשלבי דיון, ככל שהאסדרה האמורה תהפוך למחייבת במתכונתה המוצעת, החברה מעריכה כי עשויה להיות לה השפעה מהותית הן במישור התפעולי והן במישור רווחיותה של החברה.

2.1.3 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.1.3.1 הוראות דין

2.1.3.1.1 ביום 8 ביולי 2018 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 21), התשע"ח-2018, אשר קובע, בין היתר, מגבלה לגבי המועדים בהם רשאי מעסיק לבקש מגוף מוסדי למשוך פיצויי פיטורים שהופקדו בגין עובד שלו (עד ארבעה חודשים ממועד סיום יחסי עובד-מעביד); וכן הוראות לגבי המסמכים שעל מעסיק להמציא למשיכת הכספים. הוראות התיקון חלות החל ממועד פרסומן וכן לגבי יחסי עבודה שנסתיימו לפני מועד התחילה (שאז מניין ארבעת החודשים מתחיל ממועד פרסום התיקון).

2.1.3.2 חוזרים

2.1.3.2.1 ביום 1 במאי 2018 פורסם חוזר שיווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, אשר קובע הוראות להסדרת הליך שיווק כיסוי אובדן כושר עבודה לקראת כריתת חוזה ביטוח, שמטרתן, בין היתר, למנוע כיסוי ביטוחי עודף שלא ניתן לממשו; וחובת בירור צרכיו של מועמד לביטוח לערך מוסף של הרחבת הכיסוי להגדרת "עיסוק ספציפי". תחילתו של החוזר ביום פרסומו, למעט ההוראה שקובעת כי על גוף מוסדי לעדכן את היקף הכיסוי הביטוחי לאובדן כושר עבודה אגב קופת גמל כך שעלותם המצטברת של הכיסויים הביטוחיים לא תעלה על 35% מסך כל ההפקדות למרכיב התגמולים עד לאותו מועד (שתחילתה ביום 1 באפריל 2019).

2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

הלחן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1 סביבה כללית

מצבו הכלכלי של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות אלו שיכולות לבוא לידי ביטוי בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על פי פרסומי הלמ"ס⁵, צמיחת התוצר המקומי הגולמי למחצית הראשונה של שנת 2018 בחישוב שנתי עומדת על 4.2% בחציון הראשון לשנת 2018, ועל כ-4.3% במונחים שנתיים, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות. על פי תחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל⁶ צפוי התוצר לצמוח בכ-3.7% בשנת 2018 בדומה לתחזית הקודמת, וב-3.6% בשנת 2019, מעט גבוה יותר מהתחזית הקודמת.

אבטלה - על פי סקר כוח אדם שמבצע הלמ"ס ואשר עודכן בחודש ספטמבר 2018 שיעור הבלתי מועסקים במשק מתוך כוח העבודה, מנוכה עונתיות, עמד על שיעור של כ-4.1%.

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק⁷ (MARKET RISK). סיכונים אלה נובעים משינויים במדדי שוק או במחירי שוק. החשיפה לסיכונים שוק זה נובעת מהרכיבים שלהלן:

- **שיעור ריבית** - סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.
- **שער חליפין** - סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"ח, נדל"ן).

⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - חשבונות לאומיים: אומדן שלישי למחצית הראשונה של שנת 2018, פורסם ביום 16.10.2018, www.cbs.gov.il.

⁶ בנק ישראל - התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, אוקטובר 2018, פורסם ביום 8.10.2018, www.boi.org.il.

⁷ ההגדרה לקוחה מתוך פרסום של רשות שוק ההון.

• **שינוי בשיעור האינפלציה** - מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה, או במידה ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות המבטחים עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה: לגוון את השקעותיהם ולהשקיע בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. על פי מדיניות ההשקעות של החברה, לפחות 35% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטארי ולפחות 70% מתיק הנוסטרו חיים, יהיו צמודי מדד. לעליית המדד תהייה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.5 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול, ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמה, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2

מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית, אוקטובר 2018⁸

האינפלציה וציפיות האינפלציה: לפי התחזית, האינפלציה בארבעת הרבעונים המסתיימים ברבעון השלישי של 2019 תעמוד על כ-1.4%, האינפלציה בסוף 2018 צפויה להסתכם ב-0.8% ובסוף 2019 צפויה להסתכם ב-1.5%. מדדי המחירים שפורסמו מאז הפרסום הקודם, הצביעו על אינפלציה נמוכה מהערכתם הקודמת של חטיבת המחקר. קצב האינפלציה ברבעון השלישי של שנת 2018, צפוי להיות נמוך מהרבעונים שקדמו לו.

האינפלציה צפויה להמשיך לעלות בהדרגה לכיוון מרכז תחום היעד, ושיעור האינפלציה במהלך ארבעת הרבעונים הקרובים יעמוד על כ-1.4%, בדומה לתחזית מחודש יולי 2018. התרומה העיקרית לתהליך זה צפויה לנבוע משוק העבודה ההדוק, אשר להערכת חטיבת המחקר, יתמוך בהמשך עליית השכר וכתוצאה מכך, בגידול בעלויות הייצור.

שער חליפין: במונחי שער החליפין הנומינלי האפקטיבי לרבעון שלישי 2018, נרשם ייסוף של כ-2.7% בשער החליפין הנומינלי האפקטיבי. ביחס לדולר חל ייסוף של כ-0.6%, וביחס לאירו חל ייסוף של כ-1.1%.

ריבית: להערכת חטיבת המחקר, ריבית בנק ישראל תתחיל לעלות ברבעון הראשון של שנת 2019, לרמה של 0.25%, זאת מאחר והאינפלציה בפועל מתונה מזו שצפו לחודש יולי 2019, לכן נדחה עיתוי העלאת הריבית הצפוי.

להערכתם, האינפלציה המתונה בחודשים האחרונים משקפת תופעה זמנית וכי האינפלציה תוסיף לעלות בקצב דומה לקצב שהוערך בחודש יולי.

בהתאם להערכתם בנושא המשך עליית האינפלציה, הריבית צפויה לעלות פעם נוספת ל-0.5% ברבעון השלישי של שנת 2019.

2.2.3

התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

נכון לחודש אוקטובר 2018 נכסי הסיכון ירדו משמעותית. מדד ה-S&P500 ירד בכ-6.53%, נאסד"ק 100 ירד בכ-8.66%, מדד ה-DAX ירד בכ-6.53%, מדד תל אביב 35 ירד בכ-3.39% ומדד ת"א 90 ירד בכ-2.51%.

3. **אירועים מהותיים בתקופת הדוח**

להלן יפורטו שינויים ואירועים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח, מאז התקופה המתוארת בדוח התקופתי:

3.1 **הארכת תקופת תשקיף המדף של החברה**

ביום 14 במרץ 2018 הודיעה החברה כי רשות ניירות ערך החליטה להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של החברה מיום 26 במאי 2016 ("תשקיף המדף") וזאת עד ליום 26 במאי 2019.

⁸ בנק ישראל – התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, אוקטובר 2018, פורסם ביום 8.10.2018, www.boi.org.il

3.2 אסיפה שנתית של בעלי המניות של החברה

ביום 17 באפריל 2018 אישרה האסיפה השנתית, בין היתר, את מינויים מחדש של הדירקטורים שאינם דח"צים, רכישת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה של החברה (לרבות דירקטורים ונושאי משרה שהם בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו) לתקופה של 12 חודשים וכן פוליסת מטריה (שכבה נוספת) בגבול אחריות משותף עם אלעזרא החזקות. להרחבה ולהחלטות נוספות שהתקבלו באסיפה ראו דוח מיידי מיום 17 באפריל 2018 (2018-01-039181).

3.3 מימוש אג"ח לפדיון

ביום 25 באפריל 2018 החליטה החברה להעמיד את תיק האג"ח לפדיון למימוש. לפיכך, החל מאותו מועד החברה מודדת את התיק האמור בשווי הוגן לעומת עלות מתואמת כפי שנמדד עד היום. ליום 25 באפריל 2018 עודף השווי ההוגן לעומת העלות המתואמת, כפי שמופיעה בספרי החברה, עמד על 33.1 מיליון ש"ח, למעבר לשיטת המדידה החדשה לא הייתה השפעה מהותית על הרווח הכולל ויתרת ההון של החברה, זאת מאחר שהחברה עדכנה את ריבית ההיוון של ההתחייבויות הביטוחיות (שעמדה עד למימוש התיק על שיעור של כ-2%), כך שהחל מהרבעון השני לשנת 2018 ריבית ההיוון של העתודות הביטוחיות תהיה בהתאם לעקום הריבית חסרת הסיכון.

3.4 אסיפה מיוחדת של בעלי המניות של החברה

ביום 8 במאי 2018 אישרה האסיפה המיוחדת את מינויה של הגב' אליס עדן בן דוד כדירקטורית חיצונית בחברה, חלף הגב' רות רלבג, אשר כהונתה כדירקטורית חיצונית בחברה הסתיימה ביום 6 ביוני 2018, וזאת לתקופת כהונה בת שלוש שנים החל מיום 7 ביוני 2018.

3.5 הנפקת אגרות חוב (סדרה 3)

ביום 16 ביולי 2018 פרסמה החברה דוח הצעת מדף, שפורסם על פי תשקיף המדף, ולפיו הוצעו לציבור עד 125,000,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 3) של החברה שתמורתן הוכרה על ידי הממונה כהון רובד 2. ביום 17 ביולי 2018 התקבלו תוצאות ההנפקה ולפיהן הנפיקה החברה 102,920,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 3) כאשר שיעור הריבית השנתית הינו 4.75%. התמורה הכוללת (ברוטו) שקיבלה החברה בגין ההנפקה האמורה הינה 102,920 אלפי ש"ח.

3.6 עסקאות עם בעל השליטה

במהלך תקופת הדוח החברה ביצעה עסקאות עם בעל השליטה או עסקאות שלבעל השליטה בה היה עניין באישורו. כמפורט להלן:

3.6.1 ביום 25 בפברואר 2018, אישר דירקטוריון החברה את חידוש ההתקשרות עם ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ ("ממסי"), חברה בשליטת בעל השליטה בחברה (בשרשור), לפיה רוכשת החברה ממסי שירותי דרך וגרירה לפוליסות ביטוח רכב אותן מוכרת החברה. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מיום 25 בפברואר 2018 (2018-01-018685) וכן תקנה 22 ס"ק 7 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

3.6.2 ביום 27 במרץ 2018 אישר דירקטוריון החברה את הכללת יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, מר אלי אלעזרא, בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה אשר תכסה את כלל נושאי המשרה בחברה, לרבות מנכ"ל החברה ודירקטורים שאינם נמנים על בעל השליטה, כפי שהיו מעת לעת, וזאת, בהתאם לסעיף 1ב(5) לתקנות ההקלות (הקלות בעסקאות עם בעל ענין), תש"ס-2000 ("תקנות ההקלות"). האישור ניתן בכפוף לאישור האסיפה הכללית להכללת הדירקטורים שאינם נמנים על בעל השליטה וקרוביו בפוליסה. אישור כאמור ניתן ביום 17 באפריל 2018 כמפורט בסעיף 3.2 לעיל. כמו כן, אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון את חלוקת הפרמיות של פוליסת המטריה בהתאם לתקנה 1(4) לתקנות ההקלות, הואיל והפרמיה תחולק בין החברה וחברות הקבוצה בהתאם לקביעת יועצי הביטוח של החברות שתשתתפנה ברכישת הפוליסה. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מיום 27 במרץ 2018 (2018-01-030775).

3.6.3 השכרת כ-1,250 מ"ר נטו במרינה מול לאחים של יו"ר הדירקטוריון ובעל השליטה

בחודש יולי 2018 אישר דירקטוריון החברה השכרת שטח של כ-1,250 מ"ר במרינה באשקלון לאחים של יו"ר הדירקטוריון ובעל השליטה ("השוכרים") לצורך הקמת אולם אירועים. החברה תישא בעלות יחסית של עבודות ההתאמה בסך מקסימאלי של עד 6.5 מיליון ש"ח ובלבד שלא יעלה על 5,000 ש"ח למ"ר. מובהר כי התשלום בגין עבודות ההתאמה ישולמו ישירות לספקים. דמי השכירות ב-3 השנים הראשונות יהיו בשיעור של 10% מהמחזור, ללא בסיס. לאחר 3 שנים יעמדו דמי השכירות לפי הגבוה מבין 10% מהמחזור או 55 ש"ח למ"ר, לאחר 10 שנים הגבוה מבין 10% מהמחזור או 65 ש"ח למ"ר ולאחר 13 שנים 75 ש"ח למ"ר. כמו כן, ישלמו השוכרים דמי ניהול.

4. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה**4.1 מצב כספי**

4.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2017	30.09.2017	30.09.2018	
339.0	360.1	375.0	סה"כ הון
3,422.2	3,266.7	3,621.8	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,639.6	8,704.1	11,555.8	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,523.2	1,399.3	1,544.6	התחייבויות אחרות
14,585.0	13,370.1	16,722.2	סה"כ התחייבויות
8,969.4	8,127.2	10,944.0	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,365.3	2,219.6	2,065.1	השקעות פיננסיות אחרות
3,589.3	3,383.4	4,088.1	נכסים אחרים
14,924.0	13,730.2	17,097.2	סה"כ מאזן

4.1.2 הון

ההון לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-375.0 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-339.0 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. השינוי בהון נובע מרווח כולל לתשעה חודשים בתקופת הדוח בסך של כ-36.1 מיליון ש"ח.

בהוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לעניין הון עצמי של חברת ביטוח, נערכה הבחנה בין הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח לבין הון עצמי נוסף הנדרש לשמירת יכולת של חברת ביטוח לקיים את התחייבויותיה למבוטחים. בעוד שהסמכות לקבוע הוראות לעניין הון עצמי לקבלת רישיון נתונה בידי שר האוצר, הסמכות לקבוע הוראות לעניין הון עצמי נדרש לכושר פירעון הועברה לידי הממונה.

ביום 25 בפברואר 2018 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ח-2018, אשר מפחיתות את דרישות ההון לצורך קבלת רישיון חברת ביטוח, בדומה לדרישות הדירקטיבה (Solvency II).

בהמשך לכך, ביום 4 במרץ 2018 פרסם הממונה חוזר שעניינו הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (2018-1-3) ("חוזר כושר פירעון"). הוראות החוזר כאמור, יחד עם התקנות שפורטו לעיל, מחליפות את הוראות הדין שחלו לעניין הון עצמי נדרש. כפועל יוצא מהמפורט לעיל הם אלה: (1) לעניין הון עצמי לקבלת רישיון של חברת ביטוח - יחולו תקנות הון עצמי מזערי לקבלת רישיון מבטח; (2) לעניין הון עצמי נדרש לכושר פירעון - יחולו הוראות חוזר כושר פירעון על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר "משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" ("חוזר סולבנסי"), ואילו על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי הוראות חוזר כושר פירעון יחולו עד למועד קבלת אישור הממונה כי בוצעה ביקורת רואה חשבון על יישום הוראות חוזר סולבנסי.

ביום 21 בנובמבר 2018 הודיע הממונה לחברה כי הוא מאשר שהיא ביצעה ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, ולפיכך החל ממועד זה היא אינה נדרשת לעמוד בהוראות חוזר משטר כושר פירעון. בהתאם לכך, ההון של החברה ליום 30 בספטמבר 2018, גבוה בכ-55.0 מיליון ש"ח מההון העצמי המינימאלי הנדרש המתחייב לפי חוזר כושר פירעון.

ביום 27 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליון ש"ח, כך שלאחר החלוקה הון העצמי של החברה יעמוד על 335 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראו סעיף 10.3 להלן.

4.1.3 רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
	2017	2017	2018	השנתי באחוזים 2018/2017	2017	2018	
							ביטוח כללי
1,080.3	(5.0)	271.7	258.0	(2.4)	811.0	791.5	פרמיות שהורווחו ברוטו
553.7	(4.7)	179.5	171.1	(8.1)	570.2	524.0	פרמיות שהורווחו בשייר
(17.1)	101.2	8.1	16.3	366.1	11.8	55.0	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
							ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך
708.6	(7.7)	174.7	161.3	(11.4)	531.7	470.9	פרמיות שהורווחו ברוטו
602.8	(15.1)	153.4	130.3	(11.9)	444.5	391.5	פרמיות שהורווחו בשייר
74.5	30.4	20.4	26.6	31.1	51.8	67.9	הכנסות מדמי ניהול בביטוח חיים
(2.6)	-	4.4	(0.9)	-	4.6	(1.8)	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
(19.7)	22.4	12.5	15.4	224.4	16.4	53.2	סה"כ רווח (הפסד) ממגזרי פעילות
							פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
24.1	(2.3)	4.4	4.3	14.7	14.3	16.4	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(6.0)	38.0	(2.1)	(1.3)	6.5	(4.6)	(4.3)	הוצאות הנהלה וכלליות
11.1	(100)	0.2	-	-	0.4	(0.2)	הכנסות משערך רכוש קבוע, קרן הון ויאס 19
(14.3)	(40.7)	(2.7)	(3.8)	(14.0)	(10.7)	(12.2)	הוצאות מימון
14.9	(250.0)	(0.2)	(0.8)	50	(0.6)	(0.3)	סה"כ רווח (הפסד) כולל מפריטים שלא יוחסו
(4.8)	18.7	12.3	14.6	234.8	15.8	52.9	סה"כ רווח (הפסד) כולל, לפני מס
(3.2)	26.8	8.2	10.4	231.1	10.9	36.1	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממס

* מעבר מרווח להפסד

תוצאות התפתחות הרווח/הפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (מגזר ביטוח כללי וחיים), הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס של כ-53.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח הכולל לפני מס בסך של כ-16.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע ממגזר ביטוח כללי ומיוחס בעיקרו לשיפור החיתומי בענפי רכב רכוש חובה ובעקבות עדכון עתודות אקטואריות בגין שנות חיתום ישנות שבוצע בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-0.3 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הקיטון בהפסד נובע מגידול בסעיף הכנסות מהשקעות.

בתקופת הדוח הסתכם הרווח הכולל לפני מס לסך של כ-52.9 מיליון ש"ח לעומת רווח של כ-15.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לאחר מס הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-36.1 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח הכולל לאחר מס בסך של כ-10.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

4.1.3.1 ניתוח מגזר ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

ביטוח חיים	מיליוני ש"ח	שינוי באחוזים
פרמיות שהורוחו ברוטו		
1-9/2018	470.9	(11.4)
1-9/2017	531.7	
7-9/2018	161.3	(7.7)
7-9/2017	174.7	
רווח (הפסד) לפני מס		
1-9/2018	(0.6)	**
1-9/2017	2.8	
7-9/2018	(0.9)	**
7-9/2017	3.4	
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס		
1-9/2018	(1.8)	**
1-9/2017	4.6	
7-9/2018	(0.9)	**
7-9/2017	4.4	

* מעבר מהפסד לרווח

** מעבר מרווח להפסד

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבוטחים להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות, נטו שנזקפו למבוטחים בפוליסות תלויות תשואה ודמי הניהול המחושבים בהתאם להנחיות הממונה, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2017	7-9/2017	7-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
445.4	115.7	229.1	262.7	229.1	רווחי השקעות שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
74.5	20.4	26.6	51.8	67.9	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (ק"ר י) היו כדלקמן:

1-12/2017	7-9/2017	7-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	
%	%	%	%	%	
5.64	1.28	2.31	3.67	3.15	תשואה ברוטו
0.60	0.15	0.15	0.45	0.45	דמי ניהול קבועים
0.70	0.24	0.24	0.45	0.24	דמי ניהול משתנים
4.30	0.87	1.88	2.75	2.42	תשואה נטו למבוטח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

1-12/2017	7-9/2017	7-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	
%	%	%	%	%	
5.84	1.42	2.15	3.61	2.84	תשואה ברוטו
0.81	0.2	0.2	0.61	0.61	דמי ניהול קבועים
4.99	1.2	1.94	2.98	2.22	תשואה נטו למבוטח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

בתקופת הדוח הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של כ-1.8 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של 0.9 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של 4.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מקיטון במרווח הפיננסי בסך של כ-9.7 מיליון ש"ח, עקב עליית מדד המחירים לצרכן של 1.1% לעומת עליה של 0.2% בלבד אשתקד, אליו צמודות ההתחייבויות הביטוחיות בתיק. מנגד, הוקטנו עתודות ביטוחיות בסכום של כ-1.9 מיליון ש"ח בתקופת הדוח לעומת גידול של 1.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות שינוי בעקום ריבית חסרת סיכון, לפיה מהוונות העתודות הביטוחיות.

ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל של 0.9 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל של 4.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מקיטון במרווח הפיננסי בסכום של כ-5 מיליון ש"ח, בשל עליית מדד של 0.2% ברבעון הנוכחי מול ירידת מדד של 0.5% ברבעון המקביל אשתקד, אליו צמודות ההתחייבויות הביטוחיות בתיק המבטיח תשואה.

הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-470.9 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-531.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-11.4%. הקיטון בהיקף הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע מירידה בפרמיה השוטפת בסכום של כ-28 מיליון ש"ח אל מול אשתקד בפוליסות ביטוחי מנהלים ומירידה בפרמיה החד פעמית בסכום של כ-33 מיליון ש"ח אל מול אשתקד, וזאת בהמשך להחלטת החברה על הפסקת שיווק ביטוחי מנהלים.

סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-210.3 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-184.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-13.7%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס למוצע עתודות ביטוח חיים ברטו ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 30 בספטמבר 2017 הינו כ-4.1% וכ-3.7%, בהתאמה.

4.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ תקופת הדוח		השינוי באחוזים בין תקופות הדוחות	לתקופת הדוח 1 בינואר עד 30 בספטמבר		
2017	2018		2017	2018	
רכב חובה					
31.6	27.2	(14.9)	270.9	230.6	פרמיות ברוטו
17.0	10.8	(38.5)	97.3	59.8	פרמיות שייר
(266.2)	(21.2)	63.0	(31.3)	(11.6)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
33.7	35.0	2.9	288.8	297.1	פרמיות ברוטו
50.0	52.5	1.7	286.1	291.0	פרמיות שייר
57.2	60.1	394.0	6.7	33.0	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			73.54	68.5	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			73.46	68.27	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			98.62	90.96	ברוטו/שייר Combined ratio באחוזים (3)
			98.57	90.89	שייר Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
12.7	15.2	18.5	108.9	129.0	פרמיות ברוטו
17.2	20.6	16.6	98.1	114.4	פרמיות שייר
95.7	7.7	(62.8)	11.3	4.2	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
22.0	22.7	2.1	188.5	192.6	פרמיות ברוטו
15.8	16.1	(1.1)	90.2	89.2	פרמיות שייר
213.3	53.4	17.1	25.1	29.4	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			44.0	42.31	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			40.88	36.71	בשייר Loss ratio באחוזים (2)
			60.57	58.71	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			59.48	55.33	בשייר Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	(0.9)	857.1	849.3	פרמיות ברוטו
100	100	(3.0)	571.7	554.4	פרמיות שייר
100	100	366.1	11.8	55.0	רווח (הפסד) כולל לפני מס

* לאחר עסקת ביטוח משנה מסוג QS ** מעבר מהפסד לרווח

(1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו - פרמיה מרווחת ברוטו

(2) תשלומים ושינוי בתלויות שייר - פרמיה מרווחת שייר

(3) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו - פרמיה מרווחת ברוטו בניכוי הוצאות ועמלות

(4) תשלומים ושינוי בתלויות שייר - פרמיה מרווחת שייר בניכוי הוצאות ועמלות

4.1.3.3 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים	לרבעון השתיים ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017/2018	2017	2018	
רכב חובה					
28.7	24.9	(13.2)	68.6	59.6	פרמיות ברוטו
15.0	10.2	(34.0)	24.4	16.1	פרמיות שייר
(52.7)	(16.3)	37.2	(4.3)	(2.7)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
35.5	34.9	(1.5)	84.9	83.6	פרמיות ברוטו
51.8	51.6	(2.7)	83.9	81.6	פרמיות שייר
10.7	47.5	766.7	0.9	7.8	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			68.99	68.82	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			68.81	68.50	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			98.26	92.70	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			98.16	92.55	שייר Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
12.8	15.8	23.2	30.6	37.7	פרמיות ברוטו
16.8	21.0	22.1	27.1	33.1	פרמיות שייר
38.0	7.9	(56.7)	3.0	1.3	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
23.1	24.4	5.6	55.2	58.3	פרמיות ברוטו
16.4	17.2	2.6	26.6	27.3	פרמיות שייר
104.0	60.9	17.9	8.4	9.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			37.93	29.51	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			36.08	28.25	בשייר Loss ratio באחוזים (2)
			53.69	48.95	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			55.96	47.39	בשייר Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	-	239.3	239.2	פרמיות ברוטו
100	100	(2.4)	162.0	158.1	פרמיות שייר
100	100	103.8	8.0	16.3	רווח כולל לפני מס

* לאחר עסקת ביטוח משנה מסוג QS ** מעבר מהפסד לרווח
 (1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו - פרמיה מורוחת ברוטו
 (2) תשלומים ושינוי בתלויות שייר - פרמיה מורוחת שייר
 (3) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו - פרמיה מורוחת ברוטו בניכוי הוצאות ועמלות
 (4) תשלומים ושינוי בתלויות שייר - פרמיה מורוחת שייר בניכוי הוצאות ועמלות

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-849.3 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-857.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-1.0%. בענפי פעילות ביטוח כללי נרשם בתקופת הדוח רווח כולל לפני מס בסך כ-55.0 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-11.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור חיתומי בענפי רכב רכוש ורכב חובה בעקבות טיוב התיק.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-230.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-270.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-14.9%, הנובע מטיוב התיק.

תוצאות הענף הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס של כ-11.6 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-31.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהפסד לעומת אשתקד נובעת בעיקרה מעדכון עתודות אקטואריות בגין שנות חיתום ישנות שבוצע בתקופה המקבילה אשתקד. נציין כי בהתאם להוראות הממונה, מאחר והחברה מימשה את התיק המוחזק לפדיון והכירה ברווח בגין הפער שבין השווי ההוגן והשווי המתואם של תיק זה, עדכנה החברה את ריבית ההיוון של ההתחייבויות הביטוחיות (שעמדה עד למימוש התיק על שיעור של כ-2%) כך שהחל מרבעון 2, 2018 ריבית ההיוון של העתודות הביטוחיות הינה בהתאם לעקום ריבית חסרת הסיכון.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-297.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-288.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-2.9%. הגידול הינו בהתאם ליעדים שהוגדרו בתוכנית העבודה השנתית. תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס של כ-33.1 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ-6.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד הינו כתוצאה מפעולות יזומות שביצעה החברה לטיוב התיק עובדה שהביאה לצמצום היקף התביעות.

ביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-192.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-188.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-29.4 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך של כ-25.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע משיפור ברווח החיתומי לאור קיטון בהתפתחות התביעות בענף זה.

ביטוח חביונות

ההכנסות מפרמיות ברוטו הסתכמו לסך של כ-129.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-108.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-18.5%. הרווח הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-4.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-11.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. נציין כי בהתאם להוראות הממונה, מאחר והחברה מימשה את התיק המוחזק לפדיון והכירה ברווח בגין הפער שבין השווי ההוגן והשווי המתואם של תיק זה, עדכנה החברה את ריבית ההיוון של ההתחייבויות הביטוחיות (שעמדה עד למימוש התיק על שיעור של כ-2%) כך שהחל מרבעון 2, 2018 ריבית ההיוון של העתודות הביטוחיות הינה בהתאם לעקום ריבית חסרת הסיכון.

4.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה עליה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 296,674 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 549,026 אלפי ש"ח ביום 31 לדצמבר 2017 לסכום מזומנים של 845,700 אלפי ש"ח ביום 30 בספטמבר 2018. להלן הרכב עליה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 308,989 אלפי ש"ח. תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך 28,934 אלפי ש"ח ששימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים. תזרים מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון הסתכמו בסך של 16,619 אלפי ש"ח, בעיקר מהתמורה מהנפקת אגרות חוב (סדרה 3), בניכוי פירעון כתבי התחייבויות מבנקים.

4.3 מקורות מימון

4.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה הנובעים מתקנות ההון.

4.3.2 החברה הנפיקה לציבור שלוש סדרות של כתבי התחייבות נדחים – אגרות חוב (סדרה 1), אגרות חוב (סדרה 2) ואגרות חוב (סדרה 3) אשר הוכרו בידי החברה כהון משני מורכב. למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 122,401,000 אגרות חוב (סדרה 1), 40,000,000 אגרות חוב (סדרה 2) ו-102,920,000 אגרות חוב (סדרה 3).

4.3.3 ליום 30 בספטמבר 2018, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ-271,254 אלפי ש"ח.
כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או שלישוני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני ו/או שלישוני בעל מח"מ ארוך יותר.
לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראו ביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ובאור 7 לדוח הכספי הנוכחי.

5. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

6. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראו ביאור 6 לדוחות הכספיים.

7. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי

7.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO) ופועלת במסגרתו.
הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

7.2 בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2018, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי.

8. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

חוזר הסולבנסי אשר פורסם בחודש יוני 2017 החיל על החברה את החובה לקיים משטר כושר פירעון כלכלי. בחוזר נקבע, בין היתר, כי משטר כושר הפירעון החשבונאי לא יחול על חברת ביטוח אשר קיבלה את אישורו של הממונה כי ביצעה ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, וזאת החל ממועד האישור ואילך ובכפוף לביטול תקנות ההון הישנות.

בחודש דצמבר 2017, פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II" בדבר מבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים, ביקורת על ידי רואה החשבון המבקר ודרישות הגילוי לגביו. בהמשך לאמור בסעיף 8 לדוח הדירקטוריון רבעון 2, 2018 אודות מכתבי הממונה "דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי" ומכתב "הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי" מחודש אוגוסט 2018 בדבר לוחות זמנים מעודכנים לפרסומי דוחות יחס כושר הפירעון בתוך כך לחברות הנמצאות בהליך ביקורת לראשונה, ובדבר הנחיות והבהרות נוספות לחברות הנמצאות בהליך ביקורת לראשונה. ביום 21 בנובמבר 2018 ניתן אישור הממונה בדבר ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי לראשונה בגין יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר 2017. בהתאם לכך, החברה לא תידרש לעמוד בהוראות חוזר משטר כושר פירעון חשבונאי החל מקבלת האישור.

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה בחודש אוקטובר 2017 שכותרתו "חלוקת דיבידנד על ידי חברות הביטוח" ("המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות ויחס כושר פירעון לפי החוזר בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

בהתאם למכתב, לאחר מועד קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות החוזר חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד אם עמדה ביחס כושר פירעון לפי החוזר כאמור לעיל.

דרישות ההון לפי משטר הסולבנסי :

א. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
800,242	821,057
792,141	734,068
8,101	86,989
101.0%	111.9%

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (**)

הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
עודף

יחס כושר פירעון

עמידה באבני דרך בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (**)

הון נדרש לכושר פירעון
עודף

ב. סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
207,146	204,821
583,623	595,522

סף ההון (MCR)

הון עצמי לעניין סף ההון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) ביום 27 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך 40 מיליוני ש"ח אשר נכלל כניכוי מההון העצמי.

שינויים בהון העצמי ממועד החישוב :

א. ביום ה-17 ליולי, 2018 ביצעה החברה גיוס הון רוברד 2 בסך של כ-103 מיליוני ש"ח.

ב. ביום ה-1 באוגוסט, 2018 ביצעה החברה פדיון של הון רוברד 2 של כ-83 מיליוני ש"ח.

בהתחשב בשינויים ההוניים (א) ו-(ב) עד חודש נובמבר, מועד הפרסום לראשונה אודות יחס כושר הפירעון בגין הנתונים ליום 31 בדצמבר 2017, עודף ההון היה גדל בכ-20 מיליון ש"ח לכ-107 מיליון ש"ח ויחס כושר הפירעון היה עומד על כ-114.6%.

לצורך חישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2017 כאמור לעיל, החברה השלימה מספר מחקרים ובחנה מספר סוגיות בקשר להנחות עבור כלל מוצריה לאחר תאריך החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2017. כתוצאה מכך, בוצעו מספר שינויים בחלק מההנחות אחרי מועד החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2017. השפעת עדכון ההנחות כאמור על יחס כושר הפירעון של החברה הייתה חיובית. אילולא הייתה החברה מעדכנת את המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה נמוך יותר מהיחס כפי שצוין לעיל.

9. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועדלפרסום הדוח

לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי המשרה הבכירה בתקופת הדוח.

10. אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן**10.1 הנפקת אגרות חוב (סדרה 4)**

ביום 13 בנובמבר 2018 הודיעה החברה כי היא בוחנת אפשרות לביצוע הנפקה אגרות חוב, בדרך של הנפקת סדרת אגרות חוב חדשה, על-פי דוח הצעת מדף שבכוונת החברה לפרסם ועל-פי תשקיף המדף של החברה אשר תוקפו הוארך עד ליום 26 במאי 2019. החברה קיבלה את אישור הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון כך שתמורתן של אגרות החוב האמורות תוכרנה כהון משני מורכב בידי החברה. ביצוע ההנפקה, מבנה ההנפקה, היקפה, תנאיה ומועד ביצועה טרם נקבעו סופית, וההנפקה (אם וככל שתבוצע) ופרסום דוח הצעת המדף כאמור כפופים לקבלת כל האישורים הנדרשים על-פי דין. מובהר גם כי אין בהודעת החברה משום התחייבות של החברה לבצע את ההנפקה, וביצוע ההנפקה, ככל שתצא אל הפועל, היקפה ויתר תנאיה כפופים לשיקול דעת החברה. לפרטים נוספים לרבות טיוטת שטר נאמנות ראו דוח מיידי מיום 13 בנובמבר 2018 (2018-01-107805).

10.2 אישור ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי

לפרטים ראו סעיף 8 לעיל.

10.3 חלוקת דיבידנד

ביום 27 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליון ש"ח, וזאת בהתאם למדיניות הדירקטוריון בדבר חלוקת דיבידנד.

בתקופת הדוח התקיימו 3 ישיבות דירקטוריון פרונטאליות ו-2 ישיבות טלפוניות. הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכניה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

חולון, 27 בנובמבר 2018.

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 ("הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכך-

(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכך -

5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך : 27.11.2018

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

ולדווח על מידע כספי ; וכך-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך : 27.11.2018

דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2018
בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2018

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2018

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

<u>2</u>	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
<u>3</u>	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
<u>5</u>	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
<u>6</u>	דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
<u>8</u>	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
<u>11</u>	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
<u>59</u>	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת (להלן: "החברה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2018 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלה לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

פסקת הדגש העניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור **בבאור 6** לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		<u>נכסים</u>
80,658	72,507	91,721	נכסים בלתי מוחשיים
353,900	356,008	382,620	הוצאות רכישה נדחות
113,751	105,463	112,086	רכוש קבוע, נטו
143,680	135,718	146,697	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
561,043	539,089	571,386	נדל"ן להשקעה - אחר
1,419,332	1,185,900	1,489,286	נכסי ביטוח משנה
79,333	65,939	25,352	נכסי מסים שוטפים
45,887	47,026	91,444	חייבים ויתרות חובה
242,634	321,610	331,710	פרמיה לגביה
8,969,393	8,127,239	10,944,035	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
1,200,717	1,023,302	923,291	נכסי חוב סחירים
1,053,835	1,094,271	1,014,320	נכסי חוב שאינם סחירים
82,409	76,682	74,850	מניות
28,379	25,359	52,680	אחרות
<u>2,365,340</u>	<u>2,219,614</u>	<u>2,065,141</u>	סה"כ השקעות פיננסיות אחרות
502,112	359,075	526,961	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
46,914	195,041	318,739	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>14,923,977</u>	<u>13,730,229</u>	<u>17,097,178</u>	סך הכל הנכסים
<u>9,702,403</u>	<u>8,709,301</u>	<u>11,715,343</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
200,201	200,201	200,201	הון מניות
47,885	47,885	47,885	פרמיה על מניות
34,237	20,636	32,030	קרנות הון
56,623	91,350	94,889	יתרת עודפים
338,946	360,072	375,005	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
			<u>התחייבויות</u>
3,422,168	3,266,714	3,621,846	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,639,611	8,704,107	11,555,822	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
42,860	45,177	51,108	התחייבויות בגין מסים נדחים
23,543	20,443	23,032	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
252,824	252,650	271,254	התחייבויות פיננסיות
855,123	740,991	889,869	חברות ביטוח
348,902	340,075	309,242	זכאים ויתרות זכות
14,585,031	13,370,157	16,722,173	סך הכל ההתחייבויות
14,923,977	13,730,229	17,097,178	סך הכל ההון וההתחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

27 בנובמבר, 2018			
דוד סלמה	שמעון מירון	אלי אלעזרא	תאריך אישור הדוחות הכספיים
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

לשנה שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
31 בדצמבר	2017	2018	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]						
	1,788,927	446,417	419,325	1,342,721	1,262,387	פרמיות שהורווחו ברוטו
	632,407	113,528	117,876	327,997	346,830	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
	1,156,520	332,889	301,449	1,014,724	915,557	פרמיות שהורווחו בשייר
	(*644,808)	(*153,090)	284,249	(*375,665)	412,206	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
	74,503	20,367	26,588	51,793	67,853	הכנסות מדמי ניהול
	91,806	19,341	27,437	70,150	74,495	הכנסות מעמלות
	1,967,637	525,687	639,723	1,512,332	1,470,111	סך הכל הכנסות
	2,230,106	510,569	644,539	1,475,653	1,411,644	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
	678,825	112,028	141,322	306,763	347,122	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
	1,551,281	398,541	503,217	1,168,890	1,064,522	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
	341,975	90,436	92,233	254,759	260,442	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
	(*70,410)	(*21,634)	23,107	(*54,653)	61,102	הוצאות הנהלה וכלליות
	31,021	6,717	7,786	23,798	28,104	הוצאות מימון
	1,994,687	517,328	626,343	1,502,100	1,414,170	סך הכל הוצאות
	(27,050)	8,359	13,380	10,232	55,941	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
	8,284	(2,713)	(3,832)	(2,979)	(17,880)	מסים על ההכנסה
	(18,766)	5,646	9,548	7,253	38,061	רווח (הפסד) נקי לתקופה
						רווח (הפסד) כולל אחר:
						סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד
						בהתקיים תנאים ספציפיים
	14,734	2,544	1,628	1,642	4,089	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקפו לקרנות הון
	(5,156)	(3,222)	(364)	(4,385)	(7,131)	הפסדים, נטו ממימוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
	6,395	4,568	-	8,260	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
	(5,461)	(1,330)	(432)	(1,886)	1,040	השפעת מס
	10,512	2,560	832	3,631	(2,002)	סה"כ רכיבים שישווגו או מסווגים מחדש לרווח או הפסד
						סכומים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
	8,989	-	-	-	-	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
	(2,692)	-	-	-	-	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
	(1,285)	-	-	-	-	השפעת מס
	5,012	-	-	-	-	סה"כ רכיבים שלא ישווגו מחדש לרווח או הפסד
	15,524	2,560	832	3,631	(2,002)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
	(3,242)	8,206	10,380	10,884	36,059	סה"כ רווח (הפסד) כולל
						רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):
	(0.106)	0.031	0.057	0.040	0.198	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה').

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
338,946	56,623	12,770	21,467	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)
38,061	38,061	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(2,002)	-	(2,002)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו ממס
36,059	38,061	(2,002)	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	205	-	(205)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
375,005	94,889	10,768	21,262	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
367,188	101,967	2,258	14,877	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)
7,253	7,253	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
3,631	-	3,631	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
10,884	7,253	3,631	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	130	-	(130)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(18,000)	(18,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
360,072	91,350	5,889	14,747	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
364,625	85,248	9,936	21,355	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 ביולי, 2018</u>
9,548	9,548	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
832	-	832	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
10,380	9,548	832	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	93	-	(93)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערון רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
375,005	94,889	10,768	21,262	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018</u>
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
351,866	85,661	3,329	14,790	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 ביולי, 2017</u>
5,646	5,646	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
2,560	-	2,560	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
8,206	5,646	2,560	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	43	-	(43)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערון רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
360,072	91,350	5,889	14,747	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017</u>
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
367,188	101,967	2,258	14,877	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2017</u>
(18,766)	(18,766)	-	-	-	-	הפסד לתקופה
15,524	(1,772)	10,512	6,784	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
(3,242)	(20,538)	10,512	6,784	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממס
-	194	-	(194)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערון רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס
(25,000)	(25,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
338,946	56,623	12,770	21,467	47,885	200,201	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2017	2018	2017	2018			
מבוקר		בלתי מבוקר				
		אלפי ש"ח			נספח	
168,988	(45,213)	(219,349)	153,876	308,989	א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
(1,020)	(231)	(171)	(759)	(623)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(34,768)	(7,494)	(9,514)	(21,827)	(28,311)		רכישת רכוש קבוע
(35,788)	(7,725)	(9,685)	(22,586)	(28,934)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	-	101,854	-	101,854		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
-	-	(85,235)	-	(85,235)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(25,000)	-	-	(18,000)	-		תמורה מהנפקת כתבי התחייבות
(25,000)	-	16,619	(18,000)	16,619		פרעון כתבי התחייבות נדחים
108,200	(52,938)	(212,415)	113,290	296,674		דיבידנד ששולם
440,826	607,054	1,058,115	440,826	549,026	ב'	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
549,026	554,116	845,700	554,116	845,700	ג'	<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
(18,766)	5,646	9,548	7,253	38,061
(522,314)	(137,466)	(260,614)	(301,813)	(291,874)
(23,923)	(392)	(11,427)	(29,364)	(44,588)
(59,065)	(12,577)	(24,654)	(2,902)	(45,591)
990	3,849	835	6,717	7,559
4,403	(3,756)	3,101	(1,414)	(2,139)
14,288	2,753	3,829	10,686	12,265
(6,550)	-	-	-	-
(15,708)	-	-	-	-
3,816	954	620	2,854	2,288
17,319	4,474	6,283	12,529	17,248
176,681	(192,018)	65,066	21,227	199,678
3,558,433	983,180	678,787	2,622,929	1,916,211
(313,123)	(16,338)	(40,018)	(79,691)	(69,954)
(44,686)	(6,261)	(1,989)	(46,794)	(28,720)
(8,284)	2,713	3,832	2,979	17,880
(3,066,902)	(814,686)	(559,292)	(2,305,898)	(1,862,216)
(4,416)	(1,114)	(1,377)	(3,004)	(3,017)
(36,502)	(11,105)	(2,010)	(30,256)	(10,343)
673	81,891	(138,249)	114,738	324,848
22,473	7,881	(7,865)	(56,503)	(89,076)
(1,135)	1,918	(4,436)	(2,274)	(45,557)
218,971	(2,123)	(7,452)	97,273	(6,174)
3,053	(280)	104	(47)	(511)
(81,508)	(108,503)	(296,926)	31,972	(1,783)
(13,755)	(2,015)	(2,291)	(8,896)	(9,194)
227,004	48,606	57,660	65,395	179,130
5,394	(158)	(1,785)	17,489	47,249
50,619	11,211	14,445	40,663	55,526
269,262	57,644	68,029	114,651	272,711
168,988	(45,213)	(219,349)	153,876	308,989

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח (הפסד) לתקופה	
התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:	
התאמות לסעיפי רווח והפסד:	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:	
נכסי חוב סחירים	
נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות מניות	
השקעות אחרות	
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה	
שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר פחת והפחתות:	
רכוש קבוע	
נכסים בלתי מוחשיים	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
שינוי בנכסי ביטוח משנה	
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	
מסים על הכנסה	
שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:	
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות	
השקעות ורכישת נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלוי תשואה	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:	
השקעות ורכישת נדל"ן להשקעה	
מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות פרמיות לגבייה	
חייבים ויתרות חובה	
זכאים ויתרות זכות	
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת	
מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:	
ריבית ששולמה	
ריבית שהתקבלה	
מיסים שהתקבלו (שולמו) נטו	
דיבידנד שהתקבל	
סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת	

באורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
					<u>נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
					מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
336,887	416,994	608,054	336,887	502,112	
103,939	190,060	450,061	103,939	46,914	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>440,826</u>	<u>607,054</u>	<u>1,058,115</u>	<u>440,826</u>	<u>549,026</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
					<u>נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
					מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
502,112	359,075	526,961	359,075	526,961	
46,914	195,041	318,739	195,041	318,739	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>549,026</u>	<u>554,116</u>	<u>845,700</u>	<u>554,116</u>	<u>845,700</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

באור 1: - כללי

1. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2018 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).
2. החברה המאוחדת היחידה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר (להלן - "פנינת אפרידר") המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות הביניים ליום 30 בספטמבר, 2018 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של פנינת אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים. הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח.

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

לעניין השפעת עדכון שיעור ריבית ההיוון המשמשת לחישוב עתודות לגמלא, ראה באור 7 ב.

המדיניות החשבונאית והאומדנים אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקביים לאלו שיושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט תקנים חדשים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר, 2018 ולמעט החלטת החברה לממש את החזקותיה בנכסי חוב סחירים שסווגו כמוחזקים לפדיון, כמפורט להלן:

1. IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

IFRS 15 (להלן - התקן) פורסם על ידי IASB במאי, 2014.

התקן מחליף, בין היתר, את IAS 18 הכנסות. התקן איננו חל על הכרה בהכנסה מחוזי ביטוח אך חל על סוכנויות הביטוח ועל חוזים לניהול נכסים (קרנות פנסיה, קופות גמל וחוזי השקעה).

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות:

- שלב 1 - זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.
- שלב 2 - זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה.
- שלב 3 - קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים (המשך)

1. IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות (המשך)

- שלב 4 - הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.
 - שלב 5 - הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.
- ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

2. עדכונים אחרים לתקנים קיימים:

- החל מ-1 בינואר, 2018 נכנסו לתוקף עדכונים לתקנים קיימים אשר השפעתם על הדוחות הכספיים של החברה איננה מהותית.
- 3. מימוש אגרות חוב מוחזקות לפדיון - ביום 25 באפריל, 2018 החליטה החברה לממש את החזקותיה בתיק אגרות החוב שסוג כמוחזק לפדיון ואשר נמדד עד אותו מועד בעלות מתואמת. לפיכך, החל מאותו מועד נמדדות אגרות החוב בשווי הרוגן ויסווגו כזמינים למכירה. במועד ההחלטה, עודף השווי הרוגן לעומת העלות המתואמת כפי שמופיעה בספרי החברה (להלן – "העודף") עמד על כ-33.1 מיליון ש"ח. לשינוי הסיווג כאמור לא קיימת השפעה מהותית על הרווח הכולל ויתרת ההון של החברה, וזאת מאחר והחברה עדכנה במקביל את ריבית ההיוון של ההתחייבויות הביטוחיות (שעמדה עד למימוש התיק על שיעור של כ-2%) כך שהחל מהרבעון השני של השנה, ריבית ההיוון של העתודות הביטוחיות הינה בהתאם לעקום ריבית חסרת סיכון.

ב. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ג. תקנים חדשים שטרם הגיע מועד יישומם

IFRS 16 חכירות

בינואר 2016 פרסם ה-IASB את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 16 בדבר חכירות (להלן - התקן החדש). בהתאם לתקן החדש, חכירה מוגדרת כחווה, או חלק מחווה, אשר מעביר בתמורה לתשלום את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוגדרת. להלן עיקרי השפעות התקן החדש:

- התקן החדש דורש מחוכרים להכיר בכל החכירות בנכס מול התחייבות בדוח על המצב הכספי (פרט למקרים מסוימים, ראה להלן) באופן דומה לטיפול החשבונאי בחכירה מימונית בהתאם לתקן הקיים- IAS 17 חכירות.
- חוכרים יכירו בהתחייבות בגין תשלומי החכירה ומנגד יכירו בנכס זכות-שימוש. כמו כן,

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. תקנים חדשים שטרם הגיע מועד יישומם (המשך)IFRS 16 חכירות (המשך)

- החוכרים יכירו בהוצאות ריבית ובהוצאות פחת בנפרד.
- תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית אשר מבוססים על ביצוע או שימוש (לדוגמה, אחוז מהפדיון) יוכרו כהוצאה מצד החוכרים או כהכנסה מצד המחכירים במועד היווצרותם.
- במקרה של שינוי בתשלומי חכירה משתנים הצמודים למדד, על החוכר להעריך מחדש את ההתחייבות בגין החכירה כאשר השפעת השינוי תיזקף לנכס זכות-השימוש.
- התקן החדש כולל שני חריגים שבהם החוכרים רשאים לטפל בחכירות בהתאם לטיפול החשבונאי הקיים בהתייחס לחכירות תפעוליות וזאת במקרה של חכירות נכסים בעלי ערך כספי נמוך או במקרה של חכירות לתקופה של עד שנה.
- הטיפול החשבונאי מצד המחכיר נותר ללא שינוי מהותי לעומת התקן הקיים, קרי, סיווג כחכירה מימונית או כחכירה תפעולית.

התקן החדש ייושם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2019, או לאחרי. אימוץ מוקדם אפשרי, בשלב זה אין בכוונת החברה לאמץ את התקן החדש באימוץ מוקדם.

התקן החדש מאפשר לחוכרים לבחור באחת מגישות היישום הבאות:

(א) יישום למפרע מלא - במקרה זה, השפעת יישום התקן החדש לתחילת התקופה המוקדמת ביותר המוצגת תיזקף להון. כמו כן, החברה תציג מחדש את דוחותיה הכספיים המוצגים כמספרי השוואה.

(ב) גישת יישום למפרע חלקי - לפי גישה זו, לא תידרש הצגה מחדש של מספרי השוואה. יתרת ההתחייבות למועד יישום התקן החדש לראשונה, תחושב תוך שימוש בריבית ההיוון הקיימת במועד יישום התקן החדש לראשונה. לגבי יתרת נכס זכות-השימוש, החברה יכולה להחליט, לגבי כל חכירה בנפרד, ליישם את אחת משתי החלופות הבאות:

- הכרה בנכס בגובה ההתחייבות שהוכרה, עם התאמות מסוימות.
- הכרה בנכס כאילו מאז ומעולם נמדד בהתאם להוראות התקן החדש.

הפרש כלשהו הנוצר במועד יישום התקן החדש לראשונה בעקבות יישום למפרע חלקי, אם קיים, ייזקף להון.

בשלב זה, החברה בוחנת את האפשרויות השונות ליישום התקן החדש למפרע.

החברה מעריכה, לאחר בחינת השלכות יישום התקן החדש, כי ליישומו לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IFRS 17 חוזי ביטוח ו-IFRS 9 מכשירים פיננסיים

בהמשך לאמור בבאור 2 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2017, ביום 14 בנובמבר, 2018 הוחלט ב-IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בשנה אחת ליום 1 בינואר, 2022.

בנוסף, הוחלט להציע הארכה של הפטור הזמני מיישום IFRS 9, לחברות ביטוח אשר אימצו את גישת הדחייה עד ליום 1 בינואר, 2022. החברה עוקבת אחר ההצעה כאמור ותבחן את השלכותיה על ההיערכות ליישום התקן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב %	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע %	מדד בגין %	
4.6	1.1	1.1	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:
(8.2)	0.2	0.3	30 בספטמבר, 2018
			30 בספטמבר, 2017
(0.6)	0.2	0.2	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
0.9	(0.5)	0.3	30 בספטמבר, 2018
			30 בספטמבר, 2017
(9.8)	0.3	0.4	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017

ה. סיווג מחדש

במהלך תקופת הדיווח בוצע סיווג מחדש בגין סעיפי רווחים מהשקעות נטו והוצאות הנהלה וכלליות. לסיווג מחדש לא הייתה השפעה על הרווח הכולל ועל ההון של החברה.

באור 3: מגזרי פעילות

א. כללי

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2018			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,262,387	-	791,529	470,858
346,830	-	267,499	79,331
915,557	-	524,030	391,527
412,206	16,389	69,338	326,479
67,853	-	-	67,853
74,495	-	44,045	30,450
1,470,111	16,389	637,413	816,309
1,411,644	-	691,251	720,393
347,122	-	306,617	40,505
1,064,522	-	384,634	679,888
260,442	-	158,197	102,245
61,102	4,238	22,374	34,490
28,104	12,265	15,512	327
1,414,170	16,503	580,717	816,950
55,941	(114)	56,696	(641)
(3,042)	(131)	(1,702)	(1,209)
52,899	(245)	54,994	(1,850)
ליום 30 בספטמבר, 2018			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
11,555,822	-	-	11,555,822
3,621,846	-	2,596,800	1,025,046

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
**סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2017			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,342,721	-	811,028	531,693
327,997	-	240,810	87,187
1,014,724	-	570,218	444,506
(*375,665)	14,321	27,819	333,525
51,793	-	-	51,793
70,150	-	37,770	32,380
1,512,332	14,321	635,807	862,204
1,475,653	-	697,848	777,805
306,763	-	259,197	47,566
1,168,890	-	438,651	730,239
254,759	-	156,416	98,343
(*54,653)	4,579	19,555	30,519
23,798	10,662	12,863	273
1,502,100	15,241	627,485	859,374
10,232	(920)	8,322	2,830
5,517	303	3,447	1,767
15,749	(617)	11,769	4,597
ליום 30 בספטמבר, 2017			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
8,704,107	-	-	8,704,107
3,266,714	-	2,393,411	873,303

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך כל ההוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
**סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה**

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
שאינם תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה').

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2018

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
419,325	-	257,978	161,347	פרמיות שהורווחו ברוטו
117,876	-	86,837	31,039	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
301,449	-	171,141	130,308	פרמיות שהורווחו בשייר
284,249	4,296	10,723	269,230	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
26,588	-	-	26,588	הכנסות מדמי ניהול
27,437	-	14,018	13,419	הכנסות מעמלות
639,723	4,296	195,882	439,545	סך הכל הכנסות
644,539	-	240,458	404,081	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
141,322	-	127,527	13,795	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
503,217	-	112,931	390,286	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
92,233	-	55,737	36,496	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
23,107	1,293	8,109	13,705	הוצאות הנהלה וכלליות
7,786	3,829	3,952	5	הוצאות מימון
626,343	5,122	180,729	440,492	סך הכל הוצאות
13,380	(826)	15,153	(947)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,264	106	1,172	(14)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
14,644	(720)	16,325	(961)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 בספטמבר, 2018				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
11,555,822	-	-	11,555,822	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,621,846	-	2,596,800	1,025,046	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2017			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
446,417	-	271,741	174,676
113,528	-	92,260	21,268
332,889	-	179,481	153,408
(*153,090)	4,404	3,569	145,117
20,367	-	-	20,367
19,341	-	13,457	5,884
525,687	4,404	196,507	324,776
510,569	-	222,189	288,380
112,028	-	100,282	11,746
398,541	-	121,907	276,634
90,436	-	57,669	32,767
(*21,634)	2,057	7,584	11,993
6,717	2,729	4,010	(22)
517,328	4,786	191,170	321,372
8,359	(382)	5,337	3,404
3,890	224	2,707	959
12,249	(158)	8,044	4,363
ליום 30 בספטמבר, 2017			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
8,704,107	-	-	8,704,107
3,266,714	-	2,393,411	873,303

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ותשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות (הכנסות) מימון
סך כל ההוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה').

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,788,927	-	1,080,312	708,615
632,407	-	526,610	105,797
1,156,520	-	553,702	602,818
(*644,808)	24,110	57,403	563,295
74,503	-	-	74,503
91,806	-	50,013	41,793
1,967,637	24,110	661,118	1,282,409
אלפי ש"ח			
2,230,106	-	1,042,130	1,187,976
678,825	-	611,561	67,264
1,551,281	-	430,569	1,120,712
341,975	-	213,710	128,265
(*70,410)	6,000	26,391	38,019
31,021	14,288	16,454	279
1,994,687	20,288	687,124	1,287,275
(27,050)	3,822	(26,006)	(4,866)
22,270	11,081	8,873	2,316
(4,780)	14,903	(17,133)	(2,550)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
9,639,611	-	-	9,639,611
3,422,168	-	2,442,882	979,286

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך כל הוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2 ה'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)
ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2018

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים (**))	סה"כ	
230,614	297,133	129,015	192,535	849,297	פרמיות ברוטו
170,834	6,178	14,662	103,255	294,929	פרמיות ביטוח משנה
59,780	290,955	114,353	89,280	554,368	פרמיות בשייר
(8,302)	18,271	16,136	4,233	30,338	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
68,082	272,684	98,217	85,047	524,030	פרמיות שהורווחו בשייר
29,100	14,752	20,864	4,622	69,338	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
19,564	772	1,645	22,064	44,045	הכנסות מעמלות
116,746	288,208	120,726	111,733	637,413	סך כל ההכנסות
323,725	190,602	100,161	76,763	691,251	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
242,189	4,433	14,456	45,539	306,617	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
81,536	186,169	85,705	31,224	384,634	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
23,497	61,467	27,185	46,048	158,197	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,474	7,155	3,107	4,638	22,374	הוצאות הנהלה וכלליות
15,168	-	-	344	15,512	הוצאות מימון
127,675	254,791	115,997	82,254	580,717	סך כל ההוצאות
(10,929)	33,417	4,729	29,479	56,696	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(716)	(365)	(517)	(104)	(1,702)	הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(11,645)	33,052	4,212	29,375	54,994	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
1,701,578	271,286	488,121	135,815	2,596,800	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר)
391,409	267,535	417,508	63,653	1,140,105	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 49.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 57.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2017

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות אחרים (*)	ענפי רכוש אחרים (**)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
270,861	288,761	108,920	188,523	857,065	פרמיות ברוטו
173,517	2,641	10,816	98,313	285,287	פרמיות ביטוח משנה
97,344	286,120	98,104	90,210	571,778	פרמיות בשייר
(28,752)	9,896	13,560	6,856	1,560	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
126,096	276,224	84,544	83,354	570,218	פרמיות שהורווחו בשייר
15,356	3,097	7,380	1,986	27,819	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
16,945	(91)	1,163	19,753	37,770	הכנסות (החזר) מעמלות
158,397	279,230	93,087	105,093	635,807	סך כל ההכנסות
340,542	203,209	80,395	73,702	697,848	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
197,720	293	21,558	39,626	259,197	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
142,822	202,916	58,837	34,076	438,651	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
27,376	64,916	21,918	42,206	156,416	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
8,699	5,348	1,898	3,610	19,555	הוצאות הנהלה וכלליות
12,576	-	-	287	12,863	הוצאות מימון
191,473	273,180	82,653	80,179	627,485	סך כל ההוצאות
(33,076)	6,050	10,434	24,914	8,322	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,743	685	829	190	3,447	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(31,333)	6,735	11,263	25,104	11,769	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
1,593,474	273,584	390,776	135,577	2,393,411	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2017 (בלתי מבוקר)
562,555	270,568	340,341	65,046	1,238,510	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2017 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 47.9% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 57.9% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2018

סה"כ	ענפי רכוש (אחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *)	רכב רכוש	רכב חובה	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
239,208	58,340	37,723	83,551	59,594	פרמיות ברוטו
81,088	31,086	4,580	1,910	43,512	פרמיות ביטוח משנה
158,120	27,254	33,143	81,641	16,082	פרמיות בשייר
(13,021)	(966)	2,143	(9,368)	(4,830)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
171,141	28,220	31,000	91,009	20,912	פרמיות שהורווחו בשייר
10,723	1,134	3,270	2,493	3,826	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,018	6,977	542	249	6,250	הכנסות (החזר) מעמלות
195,882	36,331	34,812	93,751	30,988	סך כל ההכנסות
240,458	23,354	29,861	63,880	123,363	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
127,527	15,381	6,177	1,542	104,427	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
112,931	7,973	23,684	62,338	18,936	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
55,737	16,679	9,085	21,418	8,555	הוצאות הנהלה וכלליות
8,109	1,703	1,110	2,483	2,813	הוצאות מימון
3,952	82	-	-	3,870	סך כל ההוצאות
180,729	26,437	33,879	86,239	34,174	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
15,153	9,894	933	7,512	(3,186)	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
1,172	52	354	240	526	סה"כ רווח (ההפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
16,325	9,946	1,287	7,752	(2,660)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר)
2,596,800	135,815	488,121	271,286	1,701,578	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר)
1,140,105	63,653	417,508	267,535	391,409	

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 51.72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 62.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2017

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (אחרים (**))	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
68,578	84,868	30,644	55,207	239,297	פרמיות ברוטו
44,208	944	3,490	28,649	77,291	פרמיות ביטוח משנה
24,370	83,924	27,154	26,558	162,006	פרמיות בשייר
(5,882)	(8,726)	(2,044)	(823)	(17,475)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
30,252	92,650	29,198	27,381	179,481	פרמיות שהורווחו בשייר
2,485	(809)	1,350	543	3,569	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
6,238	(205)	353	7,071	13,457	הכנסות (החזר) מעמלות
38,975	91,636	30,901	34,995	196,507	סך כל ההכנסות
115,130	64,000	21,352	21,707	222,189	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
86,621	250	1,582	11,829	100,282	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
28,509	63,750	19,770	9,878	121,907	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
9,841	24,963	7,821	15,044	57,669	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
2,322	2,603	904	1,755	7,584	הוצאות הנהלה וכלליות
3,920	-	-	90	4,010	הוצאות מימון
44,592	91,316	28,495	26,767	191,170	סך כל ההוצאות
(5,617)	320	2,406	8,228	5,337	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה
1,360	541	652	154	2,707	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(4,257)	861	3,058	8,382	8,044	סה"כ רווח (ההפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
1,593,474	273,584	390,776	135,577	2,393,411	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2017 (בלתי מבוקר)
562,555	270,568	340,341	65,046	1,238,510	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2017 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 51.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 63.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017

סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות אחרים (**) מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,047,706	234,855	135,230	360,333	317,288	פרמיות ברוטו
548,468	122,708	15,352	3,906	406,502	פרמיות ביטוח משנה
499,238	112,147	119,878	356,427	(89,214)	פרמיות בשייר
(54,464)	1,621	5,590	(10,855)	(50,820)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
553,702	110,526	114,288	367,282	(38,394)	פרמיות שהורווחו בשייר
57,403	4,186	15,724	10,019	27,474	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
50,013	26,466	1,550	147	21,850	הכנסות מעמלות
661,118	141,178	131,562	377,448	10,930	סך כל ההכנסות
1,042,130	99,312	139,172	273,992	529,654	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
611,561	51,860	33,987	820	524,894	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
430,569	47,452	105,185	273,172	4,760	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
213,710	60,020	30,230	84,854	38,606	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
26,391	5,223	2,720	7,750	10,698	הוצאות הנהלה וכלליות
16,454	372	-	-	16,082	הוצאות מימון
687,124	113,067	138,135	365,776	70,146	סך כל ההוצאות
(26,006)	28,111	(6,573)	11,672	(59,216)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
8,873	560	2,314	1,915	4,084	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(17,133)	28,671	(4,259)	13,587	(55,132)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מיסים על הכנסה
2,442,882	123,681	423,153	255,101	1,640,947	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2017 (מבוקר)
1,058,130	59,975	361,606	252,293	384,256	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2017 (מבוקר)

(* ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות אשר הפעילות בגינו מהווה 58.9% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 48.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה אלפי ש"ח	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
470,858	14,669	8,754	-	64,251	320,584	54,120	8,480	פרמיות ברוטו:
2,249,213					2,249,213			תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
65,881					56,980	10,873	(1,972)	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
39,476					39,476			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
517,794	7,358	2,381	123	27,978	333,472	103,632	42,850	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
202,599					202,599			
5,193					5,193			רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2017 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון		פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון	עד שנת 1990	עד שנת 2003	משנת 2004 תלוי תשואה
		פרט	קבוצתי	פרט	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
531,693	15,864	6,057	-	65,009	377,312	57,957	9,494
2,480,945					2,480,945 (*)		
51,408					38,023	13,770	(385)
23,456					23,456		
600,666	7,507	1,777	331	28,950	426,319	104,125	31,657
177,139					177,139		
(2,486)					(2,486)		

פרמיות ברוטו:
 תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
 סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
 מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
 הפסד כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

(*) כולל העברה של תיק הביטוח של אלטשולר שחם בסכום של כ- 283.4 מיליון ש"ח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
			קבוצתי	פרט				
		פרט						
								בלתי מבוקר אלפי ש"ח
161,347	4,938	3,371	-	21,857	110,374	17,947	2,860	פרמיות ברוטו:
637,956					637,956			תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
26,541					20,458	6,130	(47)	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2) מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
13,091					13,091			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
229,031	2,843	1,966	(33)	7,992	137,605	65,423	13,235	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
175,050					175,050			
1,457					1,457			רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- (2) המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017 (מבוקר):

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב		
			סיכון הנמכר		חיסכון (לרבות נספחים)		
			כפוליסה בודדת		לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			אחר	משנת 2004	עד שנת	עד שנת	
			אחר	תלוי תשואה	2003	1990	
			פרט	פרט		(1)	
			קבוצתי	אלפי ש"ח			
708,615	20,911	8,281	-	86,572	504,130	76,567	12,154
3,432,563					3,432,563 (*)		
75,709					54,598	19,905	1,206
36,059					36,059		
876,248	10,824	4,272	219	40,387	602,625	166,245	51,676
311,728					311,728		
(2,703)					(2,703)		

פרמיות ברוטו:
 תקבולים בגין חוזי השקעה
 שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
 סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי
 ניהול
 מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות
 בגין חוזי ביטוח ברוטו
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות
 בגין חוזי השקעה
 הפסד כולל מחוזי השקעה

הערות:

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.
 בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

(*) כולל העברה של תיק הביטוח של אלטשולר שחם בסכום של כ- 283.4 מיליון ש"ח.

באור 4 - הון ודרישות הון

א. ניהול ודרישות הון

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. (להלן: "הממונה").

ב. משטרי ההון החלים על החברה - כללי

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

ב-4 במרס, 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן - "חוזר דרישות הון משטר קודם") המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולו בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות הון משטר קודם וחוזר סולבנסי. בבאור זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם". החברה קבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה כאמור ובו צוין כי החל ממועד קבלת האישור החברה איננה נדרשת לעמוד בהוראות דרישות הון משטר קודם.

עם כניסתם לתוקף של חוזר סולבנסי וחוזר דרישות הון משטר קודם כאמור לעיל, התעורר צורך להבהיר את משמעותם של המונחים 'הון נדרש' ו'הון מוכר' בתנאי מכשירי הון מורכב אשר הונפקו בעבר ובפרט בהתייחס לנסיבות משהות. על רקע האמור, פורסמה בחודש מרס 2018 עמדת ממונה "הגדרת הון מוכר והון נדרש במכשירי הון מורכב" (להלן - "העמדה"). העמדה קובעת כי הפרשנות הראויה למונחים 'הון נדרש' ו'הון מוכר' לעניין נסיבות משהות בתנאי מכשירי הון מורכב, תהיה בהתאם להגדרות המונחים הרלוונטיים בהוראות האסדרה אשר באות במקום תקנות ההון, היינו חוזר סולבנסי וחוזר דרישות הון משטר קודם, לפי העניין, כמפורט להלן:

(א) לגבי חברות ביטוח שקיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי המונחים "הון נדרש" ו"הון עצמי" יפורשו בהתאם להגדרות המונחים כאמור בחוזר סולבנסי. בקשר לכך יצוין כי חוזר סולבנסי מגדיר "הון נדרש לנסיבות משהות" - 80% מהון נדרש לכושר פירעון בהוראות הפריסה, ראה סעיף 2 להלן.

(ב) לגבי חברות ביטוח שלא קיבלו את אישור הממונה לביצוע ביקורת על יישום הוראות חוזר סולבנסי, המונחים "הון עצמי" ו"הון עצמי נדרש לכושר פירעון" יפורשו בהתאם להגדרתם בחוזר "דרישות הון משטר קודם", דהיינו לפי תקנות ההון הקודמות.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון על פי "דרישות הון משטר קודם" וחוזר סולבנסי יחד עם האמור בסעיף 8 בדוח הדירקטוריון.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון

1. משטר ההון לפי דרישות הון משטר קודם

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לדרישות הון משטר קודם.

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
533,319	570,054	הסכום הנדרש על פי דרישות הון משטר קודם (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי הנחיות הממונה:
338,946	375,005	הון ראשוני בסיסי
167,788	169,275	הון משני מורכב (ב)
-	101,979	מכשירי הון רובד 2 (ראה באור 7 ג')
81,911	-	הון שלישוני מורכב (ראה באור 7 ג')
(23,735)	(21,251)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המירבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (ג)
225,964	250,003	סך הכל הון משני והון שלישוני מורכב
564,910	625,008	סך ההון הקיים המחושב על פי דרישות הון משטר קודם
31,591	54,954	עודף ליום הדוח

(ב) כולל מכשירי הון משני מורכב שהונפקו עד ליום 30 ביוני, 2017. לעניין אגרות חוב המשמשות כהון משני מורכב של החברה, ראה באור 5 ג).

(ג) חוזר ביטוח, בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח, קובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של מבטח.

באור 4 - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2018	
		אלפי ש"ח
		(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
132,600	139,509	פעילות בביטוח כללי וביטוח סיעודי
155,420	187,098	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים וביטוח מפני מחלות ואשפוז
25,462	25,462	עתודה בגין סיכונים יוצאים מן הכלל מיוחדים בביטוח חיים
1,032	906	נכסים בלתי מוכרים
135,359	126,210	נכסי השקעה ונכסים אחרים
19,117	20,795	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
61,329	67,074	סיכונים תפעוליים
3,000	3,000	דרישות הון מיוחדות
<u>533,319</u>	<u>570,054</u>	הסכום הנדרש על פי הנחיות הממונה

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים: נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדיקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן – "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

לפי חוזר סולבנסי, ההון העצמי של חברת ביטוח יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה – 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח שטרם קבלה אישור בדבר ביצוע ביקורת לראשונה תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר, 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה קבצי דיווח סולבנסי. טיוטת קבצי דיווח סולבנסי תועבר לממונה עד 30 באוגוסט, 2018.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי, 2019 ובגין נתוני 30 ביוני, 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר, 2019. מכאן ואילך יכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

חברת ביטוח שבחרה להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר, 2017 נדרשת לשלוח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") לא יאוחר מיום 23 באוגוסט, 2018 טיוטה של דוח של רואה חשבון מבקר אודות ממצאים מהותיים שעלו עד אותו מועד וטיוטת מסמכי תיעוד מסוימים.

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017.

על פי חישוב שביצעה החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 ללא הוראות המעבר, לחברה עודף הון.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

החישוב שערכה החברה כאמור, הינו מבוקר בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. בחוות הדעת מודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

לפרוט נוסף ראה סעיף 8 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פרעון כלכלי המצורף לדוח הדירקטוריון ומפורסם באתר האינטרנט של החברה.

3. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי "דרישות הון משטר קודם" ויחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף לייעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

בהתאם למכתב, לאחר מועד קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות חוזר סולבנסי - חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד אם עמדה ביחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי כאמור לעיל, ללא צורך בבחינת עמידה ביחס הון עצמי נדרש לפי "דרישות הון משטר קודם".

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר, 2017, כמפורט בסעיף ג' 2 לעיל, ובסעיף 8 בדוח הדירקטוריון, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות לאותו יום, משקף יחס כושר פירעון בשיעור גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרים ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

לעניין דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן ראה **באור 9 א'** להלן.

מכשירים פיננסיים באור 5 :-

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
143,680	135,718	146,697	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
5,403,471	4,966,655	6,534,793	נכסי חוב סחירים
149,041	137,867	340,746	נכסי חוב שאינם סחירים
1,850,655	1,511,752	2,358,614	מניות
1,566,226	1,510,965	1,709,882	השקעות פיננסיות אחרות
8,969,393	8,127,239	10,944,035	סך הכל השקעות פיננסיות
502,112	359,075	526,961	מזומנים ושווי מזומנים
87,218	87,269	97,650	אחר
<u>9,702,403</u>	<u>8,709,301</u>	<u>11,715,343</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות:

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

לגבי השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים, ראו סעיף ב (1) להלן.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2018				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
6,534,793	-	-	6,534,793	השקעות פיננסיות
340,746	-	340,746	-	נכסי חוב סחירים
2,358,614	69,135	-	2,289,479	נכסי חוב שאינם סחירים
1,709,882	309,396	-	1,400,486	מניות
10,944,035	378,531	340,746	10,224,758	השקעות פיננסיות אחרות
				סך הכל השקעות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר, 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,966,655	-	-	4,966,655	השקעות פיננסיות
137,867	-	137,867	-	נכסי חוב סחירים
1,511,752	64,585	-	1,447,167	נכסי חוב שאינם סחירים
1,510,965	100,201	-	1,410,764	מניות
8,127,239	164,786	137,867	7,824,586	השקעות פיננסיות אחרות
				סך הכל השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר, 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,403,471	-	-	5,403,471	השקעות פיננסיות
149,041	-	149,041	-	נכסי חוב סחירים
1,850,655	68,992	-	1,781,663	נכסי חוב שאינם סחירים
1,566,226	158,183	-	1,408,043	מניות
8,969,393	227,175	149,041	8,593,177	השקעות פיננסיות אחרות
				סך הכל השקעות פיננסיות

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
68,992	158,183	227,175
143	75,330	75,473
-	94,879	94,879
-	(18,996)	(18,996)
69,135	309,396	378,531
143	74,816	74,959

יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018

(* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2018

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
64,569	62,633	127,202
16	27,363	27,379
-	26,319	26,319
-	(11,176)	(11,176)
-	(4,938)	(4,938)
64,585	100,201	164,786
16	27,345	27,361

יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017

(* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2017

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,178	185,889	255,067
(43)	55,283	55,240
-	70,964	70,964
-	(2,740)	(2,740)
69,135	309,396	378,531
(43)	55,255	55,212

יתרה ליום 1 ביולי, 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018

(*) מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2018

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
64,560	74,549	139,109
25	18,662	18,687
-	11,015	11,015
-	(4,025)	(4,025)
64,585	100,201	164,786
25	18,656	18,681

יתרה ליום 1 ביולי, 2017

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2017

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
	מבוקר	
אלפי ש"ח		
127,202	62,633	64,569
37,607	33,184	4,423
88,452	88,452	-
(21,148)	(21,148)	-
(4,938)	(4,938)	-
<u>227,175</u>	<u>158,183</u>	<u>68,992</u>
37,562	33,139	4,423

יתרה ליום 1 בינואר, 2017

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2017

במהלך שנת 2017 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים – שווי הוגן לעומת הערך בספרים

טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל. השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ההרכב ושווי הוגן:

ליום 30 בספטמבר, 2018	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,063,507	821,587
199,183	192,733
<u>1,262,690</u>	<u>1,014,320</u>
	<u>1,469</u>

הלוואות וחייבים

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר, 2017	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,079,048	829,317
285,786	264,954
<u>1,364,834</u>	<u>1,094,271</u>
	<u>2,535</u>

הלוואות וחייבים

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2017	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,082,946	825,461
246,799	228,374
<u>1,329,745</u>	<u>1,053,835</u>
	<u>1,370</u>

הלוואות וחייבים

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור בבאור 5א' (2):

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2018			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
923,291	-	-	923,291
74,850	69,330	-	5,520
52,680	29,478	-	23,202
1,050,821	98,808	-	952,013
			נכסי חוב סחירים
			מניות
			השקעות פיננסיות אחרות
			סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
622,545	-	-	622,545
76,682	64,855	-	11,827
25,359	25,359	-	-
724,586	90,214	-	634,372
			נכסי חוב סחירים (*)
			מניות
			השקעות פיננסיות אחרות
			סה"כ

(*) לא כולל סך של 400,757 אלפי ש"ח נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון, ששווים ההוגן 437,942 אלפי ש"ח. ראה באור 2(א)(3).

ליום 31 בדצמבר, 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
818,794	-	-	818,794
82,409	69,258	-	13,151
28,379	28,379	-	-
929,582	97,637	-	831,945
			נכסי חוב סחירים (*)
			מניות
			השקעות פיננסיות אחרות
			סה"כ

(*) לא כולל סך של 381,923 אלפי ש"ח נכסי חוב סחירים המוחזקים לפדיון, ששווים ההוגן 422,161 אלפי ש"ח. ראה באור 2(א)(3).

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,258	28,379	97,637
72	5,103	5,175
-	(4,004)	(4,004)
<u>69,330</u>	<u>29,478</u>	<u>98,808</u>
72	4,890	4,962

יתרה ליום 1 בינואר, 2018 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*) מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2018

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
64,838	25,535	90,373
17	1,306	1,323
-	6,912	6,912
-	(3,456)	(3,456)
-	(4,938)	(4,938)
<u>64,855</u>	<u>25,359</u>	<u>90,214</u>
17	1,308	1,325

יתרה ליום 1 בינואר, 2017 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*) רכישות מכירות פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2017

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,392	28,936	98,328
(62)	542	480
69,330	29,478	98,808
אלפי ש"ח		
(62)	334	272

יתרה ליום 1 ביולי, 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד *

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2018

(* מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2018

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
64,806	19,713	84,519
49	2,907	2,956
-	3,130	3,130
-	(391)	(391)
64,855	25,359	90,214
אלפי ש"ח		
49	2,914	2,963

יתרה ליום 1 ביולי, 2017

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2017

(* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2017

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
מבוקר		
אלפי ש"ח		
64,838	25,535	90,373
4,420	471	4,891
-	11,022	11,021
-	(3,711)	(3,711)
-	(4,938)	(4,938)
69,258	28,379	97,637
4,420	473	4,893

יתרה ליום 1 בינואר, 2017

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2017

במהלך שנת 2017, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ג. התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר, 2018

ערך בספרים שווי הוגן

בלתי מבוקר

אלפי ש"ח

התחייבויות פיננסיות שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון, המוצגות בעלות מופחתת:

280,928

271,254

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2017

ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

התחייבויות פיננסיות שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון, המוצגות בעלות מופחתת:

85,746	85,015
176,046	167,635
<u>261,791</u>	<u>252,650</u>

כתבי התחייבות נדחים מתאגידים בנקאיים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר, 2017

הערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

התחייבויות פיננסיות שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון, המוצגות בעלות מופחתת:

88,771	85,036
173,610	167,788
<u>262,381</u>	<u>252,824</u>

כתבי התחייבות נדחים מתאגידים בנקאיים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה, זאת כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת אישור לתובענה ייצוגית כנגד החברה. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל משלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ועד לשלב שבו התובענה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%), כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה בערעור, אם לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרים בהם במסגרת ניהול ההליכים קיימת נכונות להגיע לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מבניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה או הפרשה בגובה נכונות החברה לפשרה, לפי העניין.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות:

1. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וחברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות") ביום 1 ביוני, 2011. סכום התביעה הקבוצתית עמד על סך 16.5 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות מעכבות אצלן תגמולי ביטוח מחמת עיקולים או צווי כינוס המוטלים על תגמולים אלו, וכאשר תגמולים אלו מועברים לבסוף למבוטח, הם מועברים בערכים נומינאליים בלבד, או במקרים מסוימים, בצירוף הפרשי הצמדה בלבד, וזאת לכאורה בניגוד לדין, הקובע חובת שיערוך.

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

עילות התובענה שנטענו במקור היו, בין היתר, הפרת חוזה הביטוח, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובות מכוח חוק השומרים והפרת חובת הנאמנות. בדיון שהתקיים בפני בית המשפט ביום 22 במרס, 2012, צומצמה גדר המחלוקת לעילת עשיית עושר ולא במשפט בלבד.

ביום 12 בדצמבר, 2012 לאחר חקירת המומחה מטעם המבקשים, הגשת עיקרי טיעון והצגת סיכומים בעל פה מטעם הצדדים, ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית. במסגרת ההחלטה, הוגדרו חברי הקבוצה כמבוטחים וניזוקים אשר תגמולי הביטוח ששולמו להם לאחר 1 ביוני, 2008 ואשר זכותם לתשלום עוכבה בגין עיקול שהוטל על הנכס. עילת התביעה הוגדרה כזכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט ומכוח חוק חוזה הביטוח.

ביום 13 באוקטובר, 2016 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה, אשר אושר על ידי בית המשפט ביום 29 במרס, 2018 וניתן לו תוקף של פסק-דין.

2.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות"), ביום 13 ביוני, 2012. סכום התביעה הקבוצתית הינה על סך של כ-37 מיליון ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות גובות סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הינה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כמו כן, עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

ביום 21 בנובמבר, 2016 ניתנה החלטת בית משפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות במסגרתה נקבע כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה: "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדיף", "מיטב", "יותר", "עדי", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה – היינו: ביחס לחברה החל מיום 13 ביוני, 2005. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

ביום 5 במרץ, 2017 הגישו התובעים בקשה לאיחוד הדיון בתיק יחד עם תיקים שהוגשו כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (הראל, כלל, מגדל ומנורה) באותו נושא. בקשה זו התקבלה ונקבע כי כל התיקים, לרבות התיק כנגד החברה, יאוחדו וידונו בפני השופטת מיכל נדב יחד עם התיק המתנהל נגד הפניקס.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. המשך

ביום 16 במאי, 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית, וכן כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת רשות הערעור בעליון.

בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת.

ביום 3 בספטמבר, 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לבית המשפט העליון, אשר חוזרת בעיקרה על עמדתו כפי שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

התיק נקבע לדיון בבית המשפט העליון ליום 6 בפברואר, 2019.

3. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו- 7 חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות") ביום 7 באוגוסט, 2016. סכום התביעה הקבוצתית הינו 100,000,000 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות מוכרות ביטוחי רכב חובה ומקיף כאשר תעריפי הביטוח נקבעים על פי פרמטרים קבועים מראש וביניהם גיל המבוטח. אולם, כאשר גילו של המבוטח משתנה במהלך תקופת הביטוח, המשיבות אינן משנות את התעריף בהתאם לשינוי הצפוי בגיל. לטענת המבקשים, קביעת דמי הביטוח בהתעלמות מהשינוי בגיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח, גורמת לגבייה ביתר, שתוצאתה בגביית פרמיות יקרות יותר, ללא עילה או צורך והתעשרות שלא כדין של המשיבות על גבם של המבוטחים.

בעקבות בקשת המבקשים והסכמת המשיבות, וביניהן החברה, אושר למבקשים לתקן את התביעה והבקשה לאשרה כתובענה ייצוגית כך שתעסוק אך ורק בקביעת דמי התעריף של ביטוח מקיף (שכן חלק מעילות התביעה, כפי שנוסחו על ידי המבקשים, נדונו בשתי בקשות לאישור שונות אשר עסקו באותו נושא).

בדיון מקדמי שהתקיים ביום 22 בפברואר, 2018, הוסכם כי במקום חקירות נגדיות, יעביר ב"כ המבקשים רשימת שאלות לכל מצהיר, והמצהירים ישיבו על שאלות אלו בכתב, בכפוף לזכות החברה להתנגד לשאלות. עוד נקבע כי החברה רשאית לפי בחירתה, להעביר רשימת שאלות למענה ע"י המבקשים. ביום 24 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בקשה להסדר דיוני, לפיו יגישו עיקרי סיכומים בכתב ולאחר מכן ייקבע מועד לשמיעת סיכומים בעל פה. ביום 26 ביולי, 2018 אישר בית המשפט את ההסדר הדיוני האמור והתיק נקבע להשלמת טיעון בעל פה ליום 3 בפברואר, 2019.

4. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 7 בספטמבר, 2016. סכום התביעה הקבוצתית מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עניינה של התובענה בטענה בדבר גביית הוצאות ניהול השקעות ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה (הגביה של הוצאות ניהול אינה מנוגדת לדיון והטענה היא כי לא היתה הסכמה חוזית על-פי הפוליסה המתירה גביה של הוצאות אלו); כי החברה הציגה כביכול מצגי שווא, לפיהם העלות היחידה שיש לחוסכים היא דמי ניהול; וכי החברה לא גילתה ללקוחותיה במסגרת הדוחות האישיים ששלחה כי נוכח הוצאות ניהול השקעות, וזאת עד לדוחות החל משנת 2014. הקבוצה אותה מעוניינת לייצג התובעת היא כל בעלי פוליסת חסכון "Best Invest אישי" של המשיבה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. ביום 14 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בהליך הנ"ל - יחד עם הצדדים בהליכים נוספים המתנהלים נגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא - בקשה לאישור הסדר דיוני, לפיו תצורף עמדת המאסדר - שהוגשה במסגרת הליכים המתנהלים באותה עילה בבתי הדין לעבודה - כראיה בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה.

ביום 29 באפריל, 2018 הגישה המבקשת סיכומים בתיק מטעמה; החברה תגיש את סיכומיה עד ליום 28 בנובמבר, 2018.

5. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 13 בנובמבר, 2016. הערכת התובעות באשר לסכום הנזק המצרפי של כלל חברי הקבוצה, הינו בגבולות 5 מיליון ש"ח

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

5. המשך

לערך, לשנת 2015 בלבד. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מפרה כביכול התחייבויותיה במסגרת פוליסות לביטוח מנהלים הכוללות גם כסוי לאובדן כושר עבודה, באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים וגורעת כספים ביתר מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, ובכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידה עבור רכיב אובדן כושר עבודה, וזאת בניגוד לדין ולתנאי פוליסת הביטוח. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת "כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015".

בין הצדדים התנהלו מגעים אשר הבשילו לחתימה על בקשת הסתלקות, לפיה בקשת האישור תימחק בכפוף להתחייבות החברה לתיקון המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי-ההתאמה הרישומית באותן פוליסות, ותשלם סך של 280,000 ש"ח כגמול ושכ"ט למבקשות ובאי כוחן ("בקשת ההסתלקות").

ביום 13 בפברואר, 2018 הגישו המבקשות את בקשת ההסתלקות לבית הדין. ביום 21 באוקטובר, 2018 הוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה התנגד היועץ לביטוח לאישור בקשת ההסתלקות והמליץ על מינוי בודק חיצוני. על החברה להגיש את תגובתה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה עד ליום 20 בדצמבר, 2018.

6.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 22 בינואר, 2017. סכום התובענה מוערך בסך של 12,250,000 ש"ח. עניינה של הבקשה לאישור בטענת המבקשים לגביית יתר מן המבוטחים, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. לשיטת המבקשים, הגדרת הקבוצה כוללת את מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה שבע שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח ואשר לא קיבלו מאת החברה את ההפחתה.

ביום 22 ביוני, 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא. בית המשפט קבע כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. לאור החלפת המותב בתיק, נדחו דיוני ההוכחות שהיו קבועים בתיק ובמקומם נקבע דיון קדם משפט ליום 19 בדצמבר, 2018.

7.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו-2 חברות ביטוח נוספות ביום 27 באפריל, 2017. סכום התביעה כנגד המשיבות הוערך על ידי המבקשים על סך של 44,395,750 ש"ח (סכום התובענה נגד החברה בלבד עומד על סך של 15,870,750 ש"ח). עניינה של התובענה, בטענה לגביית יתר, שלא כדין, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים ובניגוד להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), תשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות דמי ביטוח באשראי"), אשר קובעות אחוז ריבית מקסימלי.

הקבוצה הוגדרה ככל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטוחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות דמי ביטוח באשראי חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה או דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות.

הסעדים המבוקשים הינם פיצוי/השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

7. המשך

הצדדים מנהלים מ"מ לסיום ההליך על דרך הפשרה, בהתאם למתווה שבוצע בתיקים מקבילים שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות בעבר. במסגרת מתווה זה, תבוצע השבה של רוב הסכומים שנגבו ביתר באמצעות מתן הנחה בדמי אשראי לרוכשים עתידיים. בשל מ"מ זה נדחה המועד להגשת תשובת החברה ליום 30 בנובמבר, 2018.

8. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 24 במאי, 2017. סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה הינו סך של 75 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה לפיה החברה מפרה את חובתה החוזית על פי פוליסת מקיף לרכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר ("פוליסה"), כאשר היא מסרבת לשלם למבוטחים בעלי רכב מסחרי את ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב המבוטח כתוצאה ממקרה ביטוח. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מבוטחי החברה בעלי רכב מסחרי, אשר רכשו ו/או ירכשו מהחברה את הפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר, אשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.

עילות התביעה הנטענות, בין היתר, הן הפרת הסכם; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות אמון ותום לב בהתאם לחוק החוזים; תיאור מטעה ו/או פגיעה בנסיבות מיוחדות כאמור בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תשמ"א - 1981. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם צו הצהרתי לפיו הנזק של ירידת ערך, בגין מקרה הביטוח, הינו נזק המכוסה בפוליסה; וכן שיפוי כל מבוטחי החברה אשר היו מבוטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או יגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, במלוא ירידת הערך כפי שתקבע על ידי שמאי מוסמך, או כל סעד אחר שיקבע בית המשפט. ביום 11 בינואר, 2018 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, במסגרתו התבקשו הצדדים על-ידי בית המשפט לבוא בדברים בניסיון להגיע להסכמות בדבר פתרון המחלוקת מושא בקשת האישור על דרך של תשלום פיצוי חלקי לחברי הקבוצה. הצדדים הודיעו לבית המשפט כי הסכימו לפנות להליך גישור, המתנהל בימים אלה בפני כב' השופט (בדימ') יצחק ענבר.

9. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וחברות ביטוח נוספות ביום 7 בספטמבר, 2017. סכום התביעה האישית של המבקש כנגד החברה הינו 249.4 ש"ח, כאשר הנזק הכולל לא כומת במסגרת הבקשה לאישור.

עניינה של התביעה והבקשה לאישור בטענה כי החברה גובה בניגוד לדין ממבוטחים הוצאות ושכ"ט עו"ד עבור מכתבי התראה, כאשר החברה מגישה תביעות לסכום קצוב בהוצאה לפועל. ביום 28 במאי, 2018 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות המבקש מן הבקשה לאישור, במסגרתה הסכימה החברה - מבלי להודות בטענות המבקש - להזהיר במסגרת ההודעה הראשונה שנשלחת ללקוחותיה אודות חוב, כי ככל שיבחרו שלא לשלם את החוב, יתווספו לחוב - החל מההתראות הבאות בטרם נקיטה בהליכים משפטיים שישלחו (ולרבות התראות בהתאם לסעיף 81 לחוק הוצאה לפועל, תשכ"ז-1967) - הוצאות גבייה סבירות, הדרושות לשם גביית סכום החוב וכן שכ"ט עו"ד שלא יעלה על התעריף הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, כפי שיתוקן ויוחלף מעת לעת. ביום 29 במאי 2018 התקבל פסק דין בתיק במסגרתו נתקבלה בקשת ההסתלקות.

10. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על 1,269.4 ש"ח, כאשר הנזק הכולל של הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור.

עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה משלמת במועד מאוחר למועד הפירעון סכומים שנפסקו לחובתה על ידי רשות שיפוטית וזאת מבלי להוסיף לסכום ששולם על ידה הפרשי הצמדה וריבית כדין.

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

10. המשך

במסגרת תשובת החברה לבקשה לאישור הבהירה החברה כי היא אינה נוקטת במדיניות של עיכוב תשלומים שנקבעו מכוח החלטה שיפוטית; כי היא פועלת בהתאם לדין ומשלמת את הסכומים שנקבעו במועד; וכי בהסכמי הפשרה בין הצדדים לא נקבע כל מועד לתשלום סכום התמורה, ובנסיבות אלה יש להשלימו בהתאם לנוהג הקיים, על פיו יש להעביר את הכספים בתוך 30 ימים. התיק קבוע לדיון מקדמי ליום 19 בפברואר, 2019.

11. בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד החברה אשר הוגשה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 14,500,000 ש"ח.

עניינה של הבקשה לאישור, בטענת המבקשת, להשבת דמי הפגיעה ששילמה כמעסיקה למוסד לביטוח לאומי, בתקופת ההשבה, בגין תקופת הזכאות הראשונה, כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ("חוק המל"ל"), בעקבות תאונות דרכים שאירעו לעובדיה הניזוקים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי.

הקבוצה בשמה מעוניינת המבקשת לפעול, הוגדרה כציבור המעבידים/מעסיקים "הרגילים" (למעט המדינה, קבוצת המעבידים המורשים וקבוצת המעבידים המיוחסת), אשר שילמו/החזירו למל"ל, במהלך תקופת ההשבה, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין "תקופת הזכאות הראשונה" כמשמעותה בסעיף 94 לחוק המל"ל, בגין תאונות דרכים שאירעו לעובדים כאמור, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המל"ל ("התאונות הרלבנטיות"), ואשר המשיבה, כמבטחת שהוציאה את פוליסות ביטוח החובה על פי חוק הפלת"ד (לרבות ההפניות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) ולפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) התש"ל-1970) והמכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות. טענת המבקשת להפרת סעיף 328 לחוק המל"ל ולהחזר דמי הפגיעה ששילם המעסיק לעובד שנפגע בתאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה בצרוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלום זה למל"ל.

ביום 9 בנובמבר, 2017 הגישה המשיבה בקשה להעברת הדיון לפי סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, כך שיאוחד עם תובענה אחרת שהוגשה נגד חברת ביטוח נוספת העוסקת באותו הנושא. ביהמ"ש קבע כי הדיון בשתי הבקשות לאישור יידון במאוחד.

ביום 26 באפריל, 2018 התקיים דיון קדם משפט, אשר במסגרתו נקבע כי המבקשת תודיע לבית המשפט אם בכוונתה להמשיך בניהול התיק. ביום 9 ביולי, 2018 הודיעה המבקשת כי היא עומדת על המשך ניהול ההליכים. ביום 4 באוקטובר, 2018 התקיים קדם משפט נוסף בתיק, במסגרתו הוחלט על איחוד הדיון יחד עם בקשות האישור נגד חברות ביטוח אחרות באותו עניין. כמו כן, נקבע כי על המבקשת להודיע לגבי האופן שבו היא בוחרת להמשיך ניהול ההליך. ביום 5 בנובמבר, 2018 הודיעה המבקשת כי היא עומדת על קיום הליך ראיות. התיק קבוע לדיון לשמיעת ראיות ליום 18 במרץ, 2019.

12. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וחברות ביטוח נוספות ביום 21 בנובמבר, 2017. היות ומדובר בבקשה לאישור אשר הוגשה על-ידי תובעת ציבורית ולא על ידי תובע ספציפי, הנזק לא כומת במסגרתה.

עניינה של הבקשה לאישור בטענה כי החברה, במסגרת פוליסות ביטוח מנהלים, גובה ממבוטחיה פרמיות ביטוח מלאות הכוללות גם "תוספת מקצועית" ותוספות סיכון אחרות המגלמות את הסיכון שבעבודת המבוטח, וזאת גם בתקופות בהן המבוטח לא עבד בפועל. הקבוצה נשוא התובענה הייצוגית, בהתאם להגדרת המבקשת הינה: "כל מי ששילם למשיבה בשבע השנים שקדמו להגשת בקשה זו ועד למועד אישורה כייצוגית פרמיות בגין כיסויים ביטוחיים (לרבות, אך לא רק, אובדן כושר עבודה וביטוח חיים ו/או ריסק) בגין תקופה בה המבוטח לא עבד בפועל והמשיבה גבתה מהם פרמיה הכוללת "תוספת מקצועית" או תוספת אחרת מכל סוג שהיא הנובעת מסיכון הכרוך בעבודת המבוטח".

ביום 2 ביולי, 2018 הגישו הצדדים בקשה לעיכוב הליכים בתובענה, עד שתתקבל הכרעתו של בית המשפט העליון בערעור על פסק דינו של כב' השופט גרוסקופף בת"צ 47693-06-15 גרסיה

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

12. המשך

נ' כלל ואח' (ניתן ביום 29.5.2018) ("עניין גרסיה"), שכן בעניין גרסיה הועלו טענות זהות לאלו שהועלו כנגד החברה בהליך דנן ונדחו על ידי בית המשפט בפסק הדין. ביום 3 ביולי, 2018 עיכב בית המשפט את ההליכים בתובענה.

13. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 26 בפברואר, 2018. להערכת

המבקש, הנזק המצרפי של חברי הקבוצה הינו בגבולות של 10.5 מיליון ש"ח לערך, בשבע השנים שקדמו להגשת תביעה זו, ולחילופין סכום העולה על 4.5 מיליון ש"ח בשלוש השנים שקדמו להגשת תביעה זו. עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה מפרה את התחייבויותיה במסגרת פוליסות "משפחה בטוחה - פוליסה לביטוח תאונות", כך שהיא מבצעת תחשיב תשלום פיצוי בגין נכות, בהתאם לתנאים ולסייגים המופיעים בפוליסה ובגובה מחצית מאחוזי הנכות שנקבעו למבוטח בפועל. בדרך זו, מקטינה החברה לכאורה את סכומי הביטוח אשר מגיעים למבוטחים בקרות מקרה ביטוח, זאת על אף שהסייג בדבר אופן התחשיב המופחת אינו מופיע בטופס גילוי נאות ו/או בטופס ההצעה לביטוח. בנוסף, לטענת המבקש, יש לראות שוק כאיבר עצמאי ולא כחלק מאיבר אב (רגל), ולכן חישוב סכום הביטוח צריך להיעשות על ידי החברה לפי סעיף אחר בפוליסה, המקנה פיצוי מלא ולא פיצוי מופחת. הקבוצה הנטענת בבקשת האישור כוללת את כל מבוטחי החברה בפוליסה מסוג זה ובפוליסות אחרות הכוללות סייג בדבר סכומי ביטוח מופחתים, כפי שישנו בפוליסה דנן ואשר אין בנספח גילוי נאות שלהן גילוי בקשר עם האופן שבו החברה מחשבת את סכום הפיצוי בקרות מקרה ביטוח. ולחילופין, מבוטחים אשר החברה שילמה להם אחוז נמוך יותר מתגמולי הביטוח עקב התייחסות לתת איבר (שוק, ברך וכו') כחלק מאיבר אב (רגל, בדוגמא האמורה) ולא כאיבר עצמאי. המבקש עותר לחייב את החברה לבצע חישוב תגמולי ביטוח המגיעים לחברי הקבוצה, בהתעלם מהוראות הסייגים בפוליסה ודרכי החישוב המפורטות בפוליסה. דיון קדם משפט בתיק נקבע ליום 11 בדצמבר, 2018.

14. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 4 במאי, 2018. להערכת

המבקשת סכום הפרשים המגיעים לכאורה לקופות הפנסיוניות של עובדי החברה עומד על סך של 3,506,250 ש"ח; ובגין זכאות לכאורה לפיצוי כספי עקב אי מתן יום בחירה בשנה לעובדי החברה על סך של 1,225,000 ש"ח. סך הכל סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה עומד על סך של 4,731,250 ש"ח.

לטענת המבקשת, החברה מפרה התחייבויותיה בכך שאינה מקיימת את הוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, אשר לשיטתה חל על עובדי החברה. במסגרת זו נטען כי החברה אינה משלמת לחשבונות הפנסיונים של עובדיה הפרשות פנסיוניות מלאות לגמל בגין מלוא שכרם החודשי בשיעור של 6%, וללא תקרת שכר החל מהחודש הראשון להעסקתם, או לפי צו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק, ככל והשיעורים על פיו מיטבים, החל מחודש יולי 2016. בנוסף, לטענת המבקשת, בהתאם להוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, זכאים עובדי החברה ליום בחירה אחד מידי שנה, מעבר לחישוב הזכאות לחופשת חג, ואילו החברה לא העניקה לעובדיה יום בחירה.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כל עובדי החברה אשר הועסקו בה החל מחודש אפריל 2011 ועד למועד אישור הבקשה, ואשר בוטחו במהלך תקופת העסקתם בביטוח פנסיוני מסוג ביטוח מנהלים ו/או בזכות לפנסיה פחותה יותר מזו הקבועה בצו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות ו/או בצו ההרחבה במשק בנושא ביטוח פנסיוני מקיף במשק (החל מחודש יולי 2016). דיון קדם משפט בתיק נקבע ליום 29 באפריל, 2019.

באור 6: התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות הליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה (ראה לעניין זה סעיף 1 לעיל).

טבלה מסכמת:

<u>סוג</u>	<u>כמות תביעות</u>	<u>הסכום הנתבע</u> <u>אלפי ש"ח</u>
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	8	178,272
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	100,000
לא צוין סכום התביעה (*)	3	-

סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 9,388 אלפי ש"ח (30 בספטמבר, 2017 - 7,511 אלפי ש"ח, 31 בדצמבר, 2017 - 7,511 אלפי ש"ח).

(*) לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן לא צוין סכום תביעה מדויק (ראה פירוט אודות בקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 5, 10 ו-12 לעיל).

ג. תהליכים אחרים וחשיפות נוספות

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה החברה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם עתידית. כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. לעיתים, הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או מעביר לחברה בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול החברה, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמות, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים על החברה בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ותובענות אשר אושרו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות זו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין צדדים שלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט.

שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלה והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. לקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקת החברה הינו עתיר פרטים ונסיונות, אשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, אשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף, הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלוונטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה מטפלת, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של החברה וכיוצ"ב, טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי החברה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מהסוג האמור. החברה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:

ביטוח חיים

השפעת שינוי שיעור מימוש גמלה:

לעניין השפעת שינוי שיעור מימוש גמלה על החברה, ראה באור 32ד(1) בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017.

א. השפעת השינויים בריבית:

העתודות לגמלה והעתודה בגין בדיקת נאותות העתודות (LAT), מושפעות, בין היתר, משינויים בעקום הריבית, כדלהלן:

1. השפעת הריבית על העתודות לגמלה

ירידה (עליה) בעקום הריבית חסרת הסיכון עשויה להגדיל (להקטין) את העתודה לגמלאות בתשלום והעתודה לגמלאות נדחות עקב שימוש בריבית היוון נמוכה (גבוהה) יותר וזאת ככל שידרש שינוי בריבית ההיוון עקב השינויים בריביות השוק.

בנוסף העתודה המשלימה לגמלאות נדחות מושפעת מצפי הכנסות עתידיות (באמצעות פקטור K), כך שהירידה (עליה) בריבית עשויה להקטין (להגדיל) את צפי ההכנסות העתידיות, ובמידה ולפי הצפי החדש לא ניתן יהיה לממן את המשך ההפרשות לעתודה זו, החברה תגדיל את העתודה על מנת להקטין את גובה ההפרשות העתידיות (או להפך).

2. עתודה בגין בדיקת נאותות העתודה (LAT)

החברה בודקת את נאותות העתודות בביטוח חיים (כולל סיעוד) ובמידת הצורך, החברה מגדילה את העתודות. הבדיקה מבוצעת על פי ההנחיות הרגולטוריות ועל בסיס הנחות אקטואריות ועקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי-נזילות. ככל שיהיו שינויים בהנחות אלו, תשתנה ההשלמה הנדרשת על-פי בדיקה זו.

ירידה (עליה) בעקום הריבית חסרת הסיכון ו/או בשיעור פרמיית אי-נזילות תגדיל (תקטין) את ההשלמה לעתודות הנדרשת על-פי בדיקת ה-LAT (ככל שנדרשת השלמה) עקב ירידה (עליה) בצפי ההכנסות מהשקעות על הנכסים המגבים את העתודות (אשר אינן מגובות באגרות חוב מיועדות).

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018 חלה עליה בשיעור הריבית חסרת הסיכון ארוכת הטווח שהביאה להקטנת העתודות כמפורט בטבלה.

ערכי ה-K המשמשים את החברה בחישוב העתודות הן 0.62 עבור פוליסות תלויות תשואה ו-0.40 עבור פוליסות מבטיחות תשואה ליום 30 בספטמבר, 2018. (30 בספטמבר, 2017 ו- 31 בדצמבר, 2017-זהה).

השפעת עדכון ההנחות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
1.0	2.2	-	1.1	(1.9)	השפעת הירידה (העלייה) בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
5.0	-	-	-	-	שינוי בשיעור מימוש גמלה
6.0	2.2	-	1.1	(1.9)	סך הכל הפסד (רווח) לפני מס
3.9	1.4	-	0.7	(1.2)	סך הכל הפסד (רווח) לאחר מס

ג. הנפקת אגרות חוב (סדרה 3)

ביום 16 ביולי, 2018 פרסמה החברה דוח הצעת מדף, שפורסם על פי תשקיף המדף. על פי דוח הצעת המדף הוצעו לציבור עד 125,000,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 3) של החברה שתמורתן הוכרה על ידי הממונה כהון רובד 2. ביום 17 ביולי, 2018 התקבלו תוצאות ההנפקה ולפיהן הנפיקה החברה 102,920,000 ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה 3) כאשר שיעור הריבית השנתית הינו 4.75%. התמורה הכוללת (ברוטו) שקיבלה החברה בגין ההנפקה האמורה הינה 102,920 אלפי ש"ח. בעקבות ההנפקה, ביום 1 לאוגוסט, 2018 פרעה החברה שטרי הון קיימים לבנקים בסך של כ-85 מלש"ח, ששימשו כהון שלישוני מורכב.

ד. בחודש יולי, 2018 אישר דירקטוריון החברה השכרת שטח של כ-1,250 מ"ר במרינה באשקלון לאחיו של יו"ר הדירקטוריון ("השוכרים") ובעל השליטה לצורך הקמת אולם אירועים. החברה תישא בעלות יחסית של עבודות ההתאמה בסך מקסימאלי של עד 6.5 מיליון ש"ח ובלבד שלא יעלה על 5,000 ש"ח למ"ר. מובהר כי התשלום בגין עבודות ההתאמה ישולמו ישירות לספקים. דמי השכירות ב-3 השנים הראשונות יהיו בשיעור של 10% מהמחזור, ללא בסיס. לאחר 3 שנים יעמדו דמי השכירות לפי הגבוה מבין 10% מהמחזור או 55 ש"ח למ"ר, לאחר 10 שנים הגבוה מבין 10% מהמחזור או 65 ש"ח למ"ר ולאחר 13 שנים 75 ש"ח למ"ר. כמו כן, ישלמו השוכרים דמי ניהול.

ה. ביום 14 במרץ, 2018 הודיעה החברה כי רשות ניירות ערך החליטה להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של החברה מיום 26 במאי, 2016 ("תשקיף המדף") וזאת עד ליום 26 במאי, 2019.

ו. ביום 25 בפברואר, 2018, אישר דירקטוריון החברה רכישת שירותי דרך וגרירה מאת חברת ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ ("ממסי") לפוליסות ביטוח הרכב אותן מוכרת החברה. למועד פרסום דוח זה, ממסי, הינה חברה בשליטת בעל השליטה בחברה (באמצעות אלבר ציי-רכב (ר.צ) בע"מ). ההתקשרות עם ממסי החלה לראשונה לקראת סוף שנת 2011 ומאושרת בכל שנה על ידי הדירקטוריון.

באור 7 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ז. ביום 27 במרץ, 2018 אישר דירקטוריון החברה את הכללת יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, מר אלי אלעזרא, בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה אשר תירכש ותכסה את כלל נושאי המשרה בחברה, לרבות מנכ"ל החברה ודירקטורים שאינם נמנים על בעל השליטה, כפי שיהיו מעת לעת, וזאת, בהתאם לסעיף וב(5) לתקנות ההקלות (הקלות בעסקאות עם בעל ענין), תש"ס-2000 ("תקנות ההקלות"). האישור ניתן בכפוף לאישור האסיפה הכללית להכללת הדירקטורים שאינם נמנים על בעל השליטה וקרוביו בפוליסה. אישור כאמור ניתן ביום 17 באפריל, 2018. כמו כן, אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון את חלוקת הפרמיות של פוליסת המטריה בהתאם לתקנה ו(4) לתקנות ההקלות, הואיל והפרמיה תחולק בין החברה וחברות הקבוצה בהתאם לקביעת יועצי הביטוח של החברות שתשתתפנה ברכישת הפוליסה.

באור 8 - מיסים על הכנסה

שיעורי המס

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח %	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

באור 9 - אירועים לאחר תקופת הדיווח

- א. ביום 27 בנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליון ש"ח וזאת בהתאם למדיניות הדירקטוריון בדבר חלוקת דיבידנדים.
 - ב. לענין קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על נתוני דצמבר 2017 ליחס כושר פירעון כלכלי, ראה באור 4 ג.2 (ב).
 - ג. ביום 13 בנובמבר, 2018 הודיעה החברה כי היא בוחנת אפשרות לביצוע הנפקת אגרות חוב, בדרך של הנפקת סדרת אגרות חוב חדשה, על-פי דוח הצעת מדף שבכוונת החברה לפרסם ועל-פי תשקיף המדף של החברה אשר תוקפו הוארך עד ליום 26 במאי, 2019. החברה קיבלה את אישור הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון כך שתמורתן של אגרות החוב האמורות תוכרנה כהון משני מורכב בידי החברה.
- ביצוע ההנפקה, מבנה ההנפקה, היקפה, תנאיה ומועד ביצועה טרם נקבעו סופית, וההנפקה (אם וככל שתבוצע) ופרסום דוח הצעת המדף כאמור כפופים לקבלת כל האישורים הנדרשים על-פי דין. מובהר גם כי אין בהודעת החברה משום התחייבות של החברה לבצע את ההנפקה, וביצוע ההנפקה, ככל שתצא אל הפועל, היקפה ויתר תנאיה כפופים לשיקול דעת החברה.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2018

סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים (לפדיון *)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
923,291	-	-	923,291	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,014,320	1,014,320	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
74,850	-	-	5,520	69,330	מניות (2)
52,680	-	-	23,202	29,478	אחרות (3)
<u>2,065,141</u>	<u>1,014,320</u>	<u>-</u>	<u>952,013</u>	<u>98,808</u>	סה"כ

(*) לעניין החלטת החברה להעמיד את תיק האג"ח לפדיון, ראה ביאור 2(א)(3).
 (***) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה ביאור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 30 בספטמבר, 2017

סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזקים (לפדיון *)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,023,302	-	400,757	622,545	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,094,271	1,094,271	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
76,682	-	-	11,827	64,855	מניות (2)
25,359	-	-	-	25,359	אחרות (3)
<u>2,219,614</u>	<u>1,094,271</u>	<u>400,757</u>	<u>634,372</u>	<u>90,214</u>	סה"כ

(*) נכסים מוחזקים לפדיון מוצגים בעלות מתואמת. שווים ההוגן של נכסים אלו ליום 30 בספטמבר, 2017 הינו 437,942 אלפי ש"ח. לעניין החלטת החברה להעמיד את תיק האג"ח לפדיון, ראה ביאור 2(א)(3).

(***) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2017

סך הכל	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפדיון* (מבוקר)	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד	
					אלפי ש"ח
1,200,717	-	381,923	818,794	-	נכסי חוב סחירים (1)
1,053,835	1,053,835	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (**)
82,409	-	-	13,151	69,258	מניות (2)
28,379	-	-	-	28,379	אחרות (3)
<u>2,365,340</u>	<u>1,053,835</u>	<u>381,923</u>	<u>831,945</u>	<u>97,637</u>	סה"כ

(*) נכסים מוחזקים לפדיון מוצגים בעלות מתואמת. שווים ההוגן של נכסים אלו ליום 31 בדצמבר, 2017 הינו 422,161 אלפי ש"ח. לעניין החלטת החברה להעמיד את תיק האג"ח לפדיון, ראה באור 2 (א)(3).

(**) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

(1) נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2018

הערך בספרים	עלות מופחתת	
		בלתי מבוקר
		אלפי ש"ח
620,714	538,018	אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים:
		<u>שאינם ניתנים להמרה</u>
302,577	272,447	זמינים למכירה
923,291	810,465	סך הכל נכסי חוב סחירים
-		ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2017	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
403,577	359,429
218,968	204,547
400,757	400,757
619,725	605,304
1,023,302	964,733
1,629	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2017	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
593,346	511,588
225,448	210,568
381,923	381,923
607,371	592,491
1,200,717	1,104,079
1,852	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(2) מניות

ליום 30 בספטמבר, 2018		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	5,520	מניות סחירות
52,280	69,330	מניות שאינן סחירות
<u>68,901</u>	<u>74,850</u>	סך הכל מניות
	<u>13,897</u>	ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2017		
עלות	הערך בספרים	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	11,827	מניות סחירות
52,280	64,855	מניות שאינן סחירות
<u>68,901</u>	<u>76,682</u>	סך הכל מניות
	<u>7,590</u>	ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2017		
עלות	הערך בספרים	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,621	13,151	מניות סחירות
52,280	69,258	מניות שאינן סחירות
<u>68,901</u>	<u>82,409</u>	סך הכל מניות
	<u>6,265</u>	ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

ליום 31 בדצמבר 2017

**דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הכשרה חברה לביטוח בע"מ**

ליום 31.12.2017

27 בנובמבר, 2018

לכבוד
הדירקטוריון של
הכשרה חברה לבטוח בע"מ

הנדון : בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2017 (להלן "המידע"), המצורף בזה. הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 9-1-2017 מתאריך 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ג – הערות והבהרות, בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תוכן עניינים

3..... א.רקע ודרישות הגילוי

5..... ב.הגדרות

6..... ג.הערות והבהרות

7..... לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

8..... לוח 2 - מאזן כלכלי

10..... לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

11..... לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

13..... לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

14..... לוח 7 - סף הון (MCR)

א. רקע ודרישות הגילוי1. משטרי ההון החלים על החברה ליום 30 בספטמבר 2018

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן – "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן – "תקנות ההון").

בחודש מרס, 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: "חוזר דרישות הון משטר קודם") המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי. בדוח זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם".

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכוון משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן – "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני, 2017 על נתוני 31 בדצמבר, 2016. הנדבך הראשון דורש שלחברת ביטוח יהיה הון עצמי שישימש לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים להם החברה חשופה.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שווים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה- SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן – SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן – MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

א. רקע ודרישות הגילוי (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

א. עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2024 (להלן – "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה- SCR ועד למלוא ה- SCR.

ב. דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן הבהרות לצורך אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי" (והוא מקביל לנדבך השלישי בדירקטיבה האירופאית).

בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי, בגין נתוני 31 בדצמבר, 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר, 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה קבצי דיווח סולבנסי.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי, 2019 ובגין נתוני 30 ביוני, 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר, 2019. מכאן ואילך ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו- 30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

חברת ביטוח שבחרה להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר 2017 נדרשת לשלוח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") לא יאוחר מיום 23 באוגוסט 2018 טיוטה של דוח של רואה חשבון מבקר אודות ממצאים מהותיים שעלו עד אותו מועד וטיוטת מסמכי תיעוד מסוימים.

החברה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

מידע צופה פני עתיד בדוח

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. ויש לראות בנתונים הכלולים בדוח זה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate)
צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- דרישת הון בסיסית (BSCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מיסים נדחים.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.
- הון עצמי מוכר
סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רוברד 1 בסיסי
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים והתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- הון רוברד 1 נוסף
שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף.
- הון רוברד 2
מכשיר הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב – כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.
- יחס כושר פירעון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2022 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים והתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
הפער בין חישוב אומדן מיטבי במאזן הכלכלי לבין חישוב אומדן מיטבי רעיוני על בסיס סילוק של מרכיבי החיסכון בפוליסה וביטול מלא של כל כיסוי ביטוחי הכלול בפוליסה.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.

ג. הערות והבהרות1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

לצורך חישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2017 כאמור לעיל, החברה השלימה מספר מחקרים ובחנה מספר סוגיות בקשר להנחות עבור כלל מוצריה לאחר תאריך החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2017. כתוצאה מכך, בוצעו מספר שינויים בחלק מההנחות אחרי מועד החתימה על הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2017. השפעת עדכון ההנחות כאמור על יחס כושר הפירעון של החברה הייתה חיובית. אילולא הייתה החברה מעדכנת את המחקרים כאמור, יחס כושר הפירעון של החברה היה נמוך יותר מהיחס כפי שיצוין להלן.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח

א. תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ובהוראות רגולטוריות. ראה בקשר לכך חלק ב' בדוח עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2017 ובסעיף 2.1 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל השפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהן אין בידי החברה נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתן על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב. בהתאם לחוזר סולבנסי, השווי של ההתחייבויות התלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווי במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37. מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בביאור 2 י"ד לדוחות הכספיים לשנת 2017, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית על יחס כושר הפירעון.

לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
800,242	821,057
792,141	734,068
8,101	86,989
101.0%	111.9%

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה לוח 6

עודף

יחס כושר פירעון (%)

עמידה באבני דרך בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון - ראה לוח 6

עודף

ב. סף ההון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
207,146	204,821
583,623	595,522

סף ההון (MCR) - ראה לוח 7.א

הון עצמי לעניין סף ההון - ראה לוח 7.ב

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) ביום ה-27 לנובמבר, 2018 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליוני ש"ח אשר נכלל כניכוי מההון העצמי.

(***) שינויים בהון העצמי ממועד החישוב:

(א) ביום ה-17 ליולי, 2018 בצעה החברה גיוס הון רובד 2 בסך של כ-103 מיליוני ש"ח.
(ב) ביום ה-1 באוגוסט, 2018 בצעה החברה פדיון של הון רובד 2 של כ-83 מיליוני ש"ח.

בהתחשב בשינויים ההוניים (א) ו-(ב) עד חודש נובמבר, מועד הפרסום לראשונה אודות יחס כושר הפירעון בגין נתוני 31 בדצמבר 2017, עודף ההון היה גדל בכ-20 מיליוני ש"ח לכ-107 מיליוני ש"ח ויחס כושר הפירעון היה עומד על כ-114.6%.

			27 בנובמבר, 2018
דרור קלודה מנהל הסיכונים	שמעון מירון מנהל כללי	אלי אלעזר יו"ר הדירקטוריון	תאריך

לוח 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		הערות	
2016		2017			
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	מבוקר (*)	מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח			
-	63,209	-	80,658	(1)	נכסים: נכסים בלתי מוחשיים
88,804	85,796	79,333	79,333		נכסי מיסים שוטפים
-	309,214	-	353,900	(2)	הוצאות רכישה נדחות
107,558	107,558	113,751	113,751		רכוש קבוע
132,714	132,714	143,680	143,680		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
508,833	508,833	561,043	561,043		נדל"ן להשקעה - אחר
989,317	1,106,209	1,324,108	1,419,332		נכסי ביטוח משנה
44,752	44,752	45,887	45,887		חייבים ויתרות חובה
5,571,894	5,571,894	8,969,393	8,969,393		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,112,768	1,087,160	1,241,325	1,200,717		השקעות פיננסיות אחרות: נכסי חוב סחירים
392,594	371,326	240,835	228,374	(3)	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
1,093,491	792,766	1,214,310	825,461	(4)	אג"ח מיועדות
83,399	83,399	82,409	82,409		מניות
25,535	25,535	28,378	28,378		אחרות
2,707,787	2,360,186	2,807,257	2,365,339		סך כל השקעות פיננסיות אחרות מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
103,939	103,939	502,112	502,112		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
336,887	336,887	46,914	46,914		נכסים אחרים
265,107	265,107	242,634	242,634		
10,857,592	10,996,298	14,836,112	14,923,976		סך כל הנכסים
6,108,247	6,126,337	9,683,619	9,702,403		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		הערות
2016		2017		
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר	מבוקר (*)	מבוקר (*)	
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח		
561,406	367,188	595,590	338,945	הון רובד 1 בסיסי, לפני ניכויים
התחייבויות:				
2,850,278	3,245,487	3,148,447	3,422,168	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
5,535,037	6,081,178	9,024,341	9,639,611	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
546,250	-	553,799	-	(5) מרווח סיכון (RM)
151,608	47,302	176,183	42,860	(6) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
191,250	211,466	212,361	348,902	(7) זכאים ויתרות זכות
258,048	252,305	269,664	252,824	(8) התחייבויות פיננסיות
763,715	791,372	855,727	878,666	התחייבויות אחרות
<u>10,296,186</u>	<u>10,629,110</u>	<u>14,240,522</u>	<u>14,585,031</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>10,857,592</u>	<u>10,996,298</u>	<u>14,836,112</u>	<u>14,923,976</u>	סך כל ההון וההתחייבויות

הערות:

- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 3, הוצאות הרכישה נלקחות בחשבון בחישוב האומדן המיטבי.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 1 (א), שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 5 (1) סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושב בהתאם להוראות.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס ההבדל בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12).
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - חלק א' פרק 1 (א), חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי - בכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 בשערך ההתחייבויות הפיננסיות לשווי הוגן, לא נלקחו בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:

860,593	983	861,576	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
963,738	1,323,133	2,286,871	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
<u>1,824,331</u>	<u>1,324,116</u>	<u>3,148,447</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
9,024,349	(8)	9,024,341	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
<u>10,848,680</u>	<u>1,324,108</u>	<u>12,172,788</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2016		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
באלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:

777,222	(44,265)	732,957	חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
1,083,732	1,033,588	2,117,320	חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
<u>1,860,954</u>	<u>989,323</u>	<u>2,850,277</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
5,535,043	(6)	5,535,037	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
<u>7,395,997</u>	<u>989,317</u>	<u>8,385,314</u>	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017				
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות			
	הון רובד 1			
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי	
	מבוקר (*)			
	באלפי ש"ח			
865,254	865,254	269,664	595,590	הון עצמי
(41,032)	(41,032)	-	(41,032)	(א) ניכויים מהון רובד 1
(3,165)	(3,165)	(3,165)	-	(ב) הפחתות
(38,920)	-	-	-	(ג) חריגה ממגבלות כמותיות
<u>782,137</u>	<u>821,057</u>	<u>266,499</u>	<u>554,558</u>	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
	<u>428,361</u>		<u>428,361</u>	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2016				
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות			
	הון רובד 1			
	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי	
	בלתי מבוקר ובלתי סקור			
	באלפי ש"ח			
819,454	819,454	258,048	561,406	הון עצמי
(19,212)	(19,212)	-	(19,212)	(א) ניכויים מהון רובד 1
-	-	-	-	(ב) הפחתות
(27,885)	-	-	-	(ג) חריגה ממגבלות כמותיות
<u>772,357</u>	<u>800,242</u>	<u>258,048</u>	<u>542,194</u>	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
	<u>490,338</u>		<u>490,338</u>	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

- (א) **ניכויים מהון רובד 1** - בהתאם להגדרת "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר הסולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חווי ביטוח וחויי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- (ב) **הפחתות** - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר הסולבנסי.
- (ג) **חריגה ממגבלות כמותיות** - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר הסולבנסי.

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון, ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)	
באלפי ש"ח		
542,194	554,558	הון רובד 1:
		הון רובד 1 בסיסי
		הון רובד 1 נוסף:
-	-	מכשירי הון ראשוני מורכב
-	-	סך הון רובד 1 נוסף
542,194	554,558	סך הון רובד 1
		הון רובד 2:
		מכשירי הון רובד 2:
171,866	183,697	מכשירי הון משני מורכב
86,182	82,802	מכשירי הון שלישוני מורכב
-	-	מכשירי הון משני נחות
258,048	266,499	סך הון רובד 2
800,242	821,057	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות

לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
330,689	356,724
64,522	30,120
452,259	376,201
236,344	264,945
331,201	317,347
1,415,015	1,345,337
(543,278)	(517,102)
871,737	828,235
72,012	82,016
(151,608)	(176,183)
792,141	734,068
767,209	700,242
460,325	455,157

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל מיסים נדחים

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (65% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) ובהתאמת תרחיש מניות

לוח 7 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
בלתי מבוקר ובלתי סקור	מבוקר (*)
באלפי ש"ח	
229,752	296,460
115,081	113,789
207,146	204,821
207,146	204,821

סף הון לפי נוסחת MCR
 גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון :

ליום 31 בדצמבר 2017		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר (*)		
באלפי ש"ח		
821,057	266,499	554,558
(225,535)	(225,535)	-
595,522	40,964	554,558

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
 הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי
בלתי מבוקר ובלתי סקור		
אלפי ש"ח		
800,242	258,048	542,194
(216,619)	(216,619)	-
583,623	41,429	542,194

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
 הון עצמי לעניין סף הון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
 (**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' הוראות לעניין הון עצמי של חברת הביטוח בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.